

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η Επίδραση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην
Απόδοση των Μετοχών των Εισηγμένων Εταιρειών
στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Γ. ΓΡΑΒΑΝΗ
Α.Μ. 27/07

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2009

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

<u>Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α.....</u>	<u>2</u>

<u> <u> Στόχος της εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και η επιρροή που ασκούν στην απόδοση των μετοχών των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.</u></u>	<u>5</u>
<u>.....</u>	<u>5</u>

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....</u>	<u>6</u>

<u>1.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....</u>	<u>6</u>

<u>1.2. Επιχειρήσεις που εφαρμόζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....</u>	<u>6</u>

<u>1.3. Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα.....</u>	<u>7</u>

<u>1.3.1. Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.....</u>	<u>7</u>

<u>1.3.2. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα στην Ελλάδα.....</u>	<u>8</u>

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.</u>	<u>9</u>

<u>ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.....</u>	<u>9</u>

<u>2.1 Όργανα Κατάρτισης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....</u>	<u>9</u>

<u>2.2. Επιπτώσεις από την υιοθέτηση των διεθνών λογιστικών προτύπων – Επισκόπηση Βιβλιογραφίας.</u>	<u>10</u>

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....</u>	<u>13</u>

<u>ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.....</u>	<u>13</u>

<u>3.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	<u>13</u>

<u>3.1.1 ΔΛΠ 2 Αποθέματα</u>	<u>13</u>

<u>3.1.2. Ελληνικό Δίκαιο.....</u>	<u>14</u>

<u>3.1.3. Διαφορές ΔΛΠ 2 και ΕΛΠ.....</u>	<u>14</u>

<u>3.1.4. ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια</u>	<u>15</u>

<u>3.1.5. Ελληνικό Δίκαιο</u>	<u>17</u>

<u>3.1.6. Διαφορές ΔΛΠ 16 και ΕΛΠ.....</u>	<u>17</u>

<u>3.1.7. ΔΛΠ 36 Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων.....</u>	<u>19</u>

<u>3.1.8. Ελληνικό Δίκαιο και διαφορές με ΔΛΠ 36.....</u>	<u>20</u>

<u>3.1.9. ΔΛΠ 38 Άυλα Πάγια – Έξοδα πολυετούς απόσβεσης.....</u>	<u>21</u>

<u>3.1.10. Ελληνικό Δίκαιο</u>	<u>21</u>

<u>3.1.11. Διαφορές ΔΛΠ 38 και ΕΛΠ.....</u>	<u>22</u>

<u>3.1.12. ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε Ακίνητα.....</u>	<u>22</u>

<u>3.1.13. Ελληνικό Δίκαιο</u>	<u>23</u>

<u>3.1.14. Η επίδραση των ΔΛΠ 2, 16, 36, 38, 40 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.....</u>	<u>23</u>

<u>3.2. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>	<u>24</u>

<u>3.2.1. ΔΛΠ 12- Φόρος Εισοδήματος</u>	<u>24</u>

<u>3.2.2. Ελληνικό Δίκαιο</u>	<u>25</u>

<u>3.2.3. Διαφορές ΔΛΠ 12 και ΕΛΠ.....</u>	<u>25</u>

3.2.4. ΔΛΠ 19- Παροχές στο προσωπικό.....	27
3.2.5. Ελληνικό Δίκαιο.....	27
3.2.6. Διαφορές ΔΛΠ 19 και ΕΛΠ.....	27
3.2.7. ΔΛΠ 37-Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις.....	28
3.2.8. Ελληνικό Δίκαιο.....	29
3.2.9. Διαφορές ΔΛΠ 37 και ΕΛΠ.....	29
3.3. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	30
3.3.1. ΔΛΠ 11 Συμβάσεις κατασκευής έργων.....	30
3.3.2. Ελληνικό Δίκαιο.....	31
3.3.3. ΔΛΠ 17-Μισθώσεις.....	31
3.3.4. Ελληνικό Δίκαιο.....	33
3.3.5. Διαφορές ΔΛΠ 17 και ΕΛΠ.....	33
3.3.6. ΔΛΠ 20- Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης.....	33
3.3.7. Ελληνικό Δίκαιο.....	35
3.3.8. Διαφορές ΔΛΠ 20 και ΕΛΠ.....	35
3.3.9. ΔΛΠ 23- Κόστος Δανεισμού.....	36
3.3.10. Ελληνικό Δίκαιο.....	37
3.3.11. Διαφορές ΔΛΠ 23 και ΕΛΠ.....	38
3.3.12. ΔΛΠ 29- Οικονομικές Καταστάσεις σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες.....	38
3.3.13. ΔΛΠ 41-Γεωργία.....	39
3.4.ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	41
3.4.1. ΔΛΠ 21- Επίδραση των Μεταβολών στις Συναλλαγματικές Ισοτιμίες.....	41
3.4.2. Ελληνικό Δίκαιο.....	42
3.4.3. Διαφορές ΔΛΠ 21 και ΕΛΠ.....	42
3.4.4. ΔΛΠ 24- Γνωστοποιήσεις Συνδεομένων Μερών.....	42
3.4.5. Ελληνικό Δίκαιο.....	43
3.4.6. Διαφορές ΔΛΠ 24 και Ελληνικής Νομοθεσίας.....	43
3.4.7. ΔΛΠ 27-Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις.....	43
3.4.8. Ελληνικό Δίκαιο.....	47
3.4.9. ΔΛΠ 28 Λογιστική επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις.....	48
3.4.12. ΔΛΠ 31 – Παρουσίαση Δικαιωμάτων σε Κοινοπραξίες.....	50
3.4.14. Η επίδραση των ΔΛΠ 21, 24, 27, 28, 31 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.....	51
3.5. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ.....	51
3.5.1. ΔΛΠ 32-Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση.....	51
3.5.2. ΔΛΠ 39-Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση.....	52
3.5.3. Ελληνικό Δίκαιο και διαφορές με ΔΛΠ 39.....	55
3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ.....	56
3.6.1 ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων.....	56
3.6.2. Ελληνικό Δίκαιο.....	56
3.6.3. Διαφορές ΔΛΠ 1 και ΕΛΠ.....	57
3.6.4. ΔΛΠ 7-Καταστάσεις Ταμειακών Ροών.....	59
3.6.5. Ελληνικό Δίκαιο.....	60
3.6.6. ΔΛΠ 8 Αποτελέσματα περιόδου, λογιστικά σφάλματα και αλλαγές στις λογιστικές αρχές...61	61
3.6.7. Ελληνικό Δίκαιο.....	62
3.6.8. Διαφορές ΔΛΠ 8 και ΕΛΠ.....	63
3.6.9. ΔΛΠ 10- Γεγονότα Μεταγενέστερα της Ημερομηνίας σύνταξης του Ισολογισμού.....	63
3.6.11. Διαφορές ΔΛΠ 10 και ΕΛΠ.....	65
3.6.12. ΔΛΠ 14- Παροχή πληροφόρησης ανά τμήμα επιχείρησης.....	65
3.6.13. Ελληνικό Δίκαιο.....	66
3.6.14. ΔΛΠ 33-Κέρδη ανά μετοχή.....	66

3.6.15. ΔΛΠ 34 – Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις	67
3.6.16. Ελληνικό Δίκαιο.....	68
3.6.17. Η επίδραση των ΔΛΠ 1, 7, 8, 10, 14, 33, 34 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.	68
3.7. ΕΣΟΔΑ	69
3.7.1. ΔΛΠ 18 Έσοδα.....	69
3.7.2. Ελληνικό Δίκαιο.....	71
3.7.3. Διαφορές ΔΛΠ 18 και ΕΛΠ	71
3.7.4. Η επίδραση του ΔΛΠ 18 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.....	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.	73
4.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΕΤΑΙΡΩ ΕΡΕΥΝΑ.....	73
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	75

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στόχος της εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και η επιρροή που ασκούν στην απόδοση των μετοχών των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Συγκεκριμένα στο Κεφάλαιο 1 επισημαίνεται το είδος των εταιρειών που μπορούν να εφαρμοστούν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, η πρώτη εφαρμογή τους στην Ελλάδα με μια αναφορά στο Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

Στο Κεφάλαιο 2 γίνεται αναφορά στα Όργανα Κατάρτισης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και ακολουθεί μια επισκόπηση της κυριότερης βιβλιογραφίας που έχει γραφεί για τις επιπτώσεις από την υιοθέτηση των ΔΛΠ.

Στη συνέχεια και στο Κεφάλαιο 3 παρουσιάζονται οι κυριότερες διαφορές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σε σχέση με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και οι επιδράσεις που είχαν αρκετά από αυτά στις εισηγμένες εταιρείες που τα υιοθέτησαν.

Τέλος στο Κεφάλαιο 4 θα γίνει μια σύνοψη της εργασίας και θα παρουσιαστούν τα συμπεράσματα αυτής.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου Γεώργιο και Ευθαλία και την αδερφή μου Ελένη, για την συμπαράστασή τους και τους καθηγητές μου Δημήτριο Παπαδόπουλο και Αθανάσιο Νούλα για τις συμβουλές τους και την βοήθεια που μου προσέφεραν για τη συγγραφή αυτής της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

1.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τόσο η διεθνοποίηση των αγορών όσο και οι μεταβαλλόμενες οικονομίες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Η παγκοσμιοποίηση αυτή όμως έχει δημιουργήσει τέτοιους δεσμούς οικονομικούς και επιχειρηματικούς που αυξάνουν σημαντικά την οικονομική αλληλεξάρτηση μεταξύ των χωρών. Για το λόγο αυτό καθίσταται αναγκαία η εφαρμογή διεθνών προτύπων, τα οποία να παρέχουν χρηματοοικονομικές εκθέσεις, οι οποίες να διακρίνονται για την ποιότητα πληροφόρησης, η οποία να μπορεί να είναι συγκρίσιμη και κατανοητή, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσής της.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαιτεί από το 2005, όπως όλες οι δημόσιες εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ετοιμάζουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και τα κράτη μέλη δικαιούνται να επεκτείνουν την εφαρμογή τους και στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των υπολοίπων εταιριών. Τα ΔΛΠ και τα ΔΠΧΠ αποτελούν την κωδικοποίηση των λογιστικών αρχών, κανόνων και πολιτικών που πρέπει να ακολουθούνται από λογιστές και ελεγκτές κατά την ετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων.

Τα ΔΛΠ αποσκοπούν στην δημιουργία προϋποθέσεων για μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αγορά κεφαλαίων, μέσω της αύξησης της δυνατότητας σύγκρισης των καταστάσεων στην ενιαία αγορά, προκειμένου να διευκολυνθεί με τον τρόπο αυτό ο ανταγωνισμός και η κυκλοφορία των κεφαλαίων.

1.2. Επιχειρήσεις που εφαρμόζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Τα ΔΛΠ μπορούν να εφαρμοστούν σχεδόν από το σύνολο των επιχειρήσεων. Παρά το γεγονός ότι έχουν σχεδιαστεί και αναφέρονται κυρίως σε συναλλαγές κερδοσκοπικών επιχειρήσεων, ωστόσο μπορούν να αποτελέσουν μία βάση αναφοράς και για επιχειρήσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Επιτυγχάνουν τους στόχους τους, κυρίως μέσω της ανάπτυξης και της εφαρμογής τους σε γενικού σκοπού οικονομικές καταστάσεις και λοιπές

χρηματοοικονομικές αναφορές. Οι γενικού σκοπού οικονομικές καταστάσεις, απευθύνονται σε πολλούς χρήστες με διαφορετικές ανάγκες και απαιτήσεις πληροφόρησης (π.χ. μέτοχοι, πιστωτές, εποπτικές αρχές, εργαζόμενοι, επενδυτές). Από την άλλη, οι χρηματοοικονομικές αναφορές περιέχουν πληροφορίες που παρέχονται εκτός των οικονομικών καταστάσεων γενικού σκοπού και στόχος τους είναι να βοηθήσουν τους χρήστες στην κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων με κύριο στόχο αποδοτικότερες χρηματοοικονομικές οικονομικές αποφάσεις.

Το πρόβλημα όμως που δημιουργείται για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, είναι ότι τα ΔΛΠ επιτρέπουν τη δυνατότητα χρήσης πολλαπλών χειρισμών για την απεικόνιση ορισμένων γεγονότων. Απώτερος στόχος των ΔΛΠ είναι ο περιορισμός της επιλογής μεταξύ των πολλαπλών χειρισμών και η καθιέρωση μίας ενιαίας λογιστικής απεικόνισης.

Τέλος, η εφαρμογή κάθε προτύπου αρχίζει από την ρητά καθοριζόμενη ημερομηνία στο πρότυπο και δεν έχει αναδρομική ισχύ, εκτός εάν στο πρότυπο αναφέρεται το αντίθετο. (Grant Thornton, 2006 Α').

1.3. Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα

1.3.1. Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ) ορίζεται από το Προεδρικό Διάταγμα 1123 του 1980 ΠΔ1123/1980 Σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 1 του Νόμου 1041 του 1980 (Ν1041/1980), *"Το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο αποτελεί σύστημα κανόνων ταξινόμησης των λογιστικών μεγεθών, δια του οποίου σκοπείται η τυποποίηση των υπό των οικονομικών μονάδων της Χώρας τηρούμενων λογαριασμών, η καθ' ενιαίο τρόπο λειτουργία και συλλειτουργία αυτών, η βάση παραδεδεγμένων αρχών και μεθόδων αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων, η σύνταξις και δημοσίευσις τυποποιημένων ισολογισμών, αποτελεσμάτων και λοιπών οικονομικών αποτελεσμάτων και ο εν γένει σχεδιασμός της λογιστικής εις εθνικήν κλίμακα"*. Στηρίχθηκε βασικά στη φιλοσοφία του γαλλικού μοντέλου.

Δημιουργεί δηλαδή ένα ενιαίο περιβάλλον κοινό για όλους τους ενδιαφερομένους στο λογιστικό τρόπο χειρισμού των συναλλαγών και στην απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης. Κατά καιρούς έχουν αναπτυχθεί διάφοροι τύποι λογιστικών σχεδίων. Η διάρθρωση του, η κατάταξη των λογαριασμών κατά κλάσεις και η μεταξύ τους σύνδεση γίνεται κατά

τρόπο ώστε να εξυπηρετούνται οι λογιστικές ανάγκες τόσο των επιχειρήσεων που κοστολογούν όσο και εκείνων που δεν κοστολογούν.

Το ΕΓΛΣ διέπεται από πέντε βασικές αρχές:

1. Αρχή της αυτονομίας
2. Αρχή της κατ' είδος συγκεντρώσεως των εσόδων, εξόδων και των αποθεμάτων.
3. Αρχή της κατ' είδος συγκέντρωσης των αποθεμάτων, εσόδων – εξόδων στους οικείους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής .
4. Αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού της γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.
5. Γενικές αρχές τηρήσεως των λογαριασμών.

1.3.2. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα στην Ελλάδα

Η Ελλάδα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαίτησε την υιοθέτηση των ΔΛΠ από τις εισηγμένες εταιρίες, από την 1 Ιανουαρίου 2005 (άρθρο 1 του Ν. 2992/2002). Για τις επιχειρήσεις, αυτή η υιοθέτηση αποτέλεσε μία πρόκληση, αφού κλήθηκαν να μετρήσουν τις δυνάμεις τους στο διεθνές περιβάλλον. Τα ΔΛΠ δεν αποτελούν απλά μία υποχρέωση, αλλά ανάγκη για την αποτελεσματικότερη διοικητική λειτουργία της επιχείρησης και ταυτόχρονα ένα εργαλείο, το οποίο, αν χρησιμοποιηθεί σωστά, μπορεί να αποτελέσει εκείνο το συγκριτικό πλεονέκτημα που θα διαφοροποιήσει και θα καθιερώσει μία επιχείρηση στις συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν στις διεθνείς αγορές (Grant Thornton, 2006 Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

2.1 Όργανα Κατάρτισης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Στις 29 Ιουνίου 1973 στο Λονδίνο ιδρύθηκε η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee-IASC). Ήταν αποτέλεσμα μίας συμφωνίας 16 Λογιστικών Σωμάτων εννέα χωρών, της Αυστραλίας, του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας, του Μεξικού, της Ολλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και Ιρλανδίας και των ΗΠΑ. Η αρχική αυτή συμφωνία αναθεωρήθηκε το Νοέμβριο του 1982, οπότε υπεγράφη και το αναθεωρημένο καταστατικό της IASC. (Σακέλλης, 2002).

Τον Μάρτιο του 2001, συστάθηκε ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός το International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF) με έδρα την πολιτεία Delaware των ΗΠΑ. Ο οργανισμός αυτός αποτελεί την μητρική οντότητα του International Accounting Standards Board, της ανεξάρτητης αρχής που έχει την ευθύνη και την έκδοση Λογιστικών Προτύπων.

Στις 1 Απριλίου 2001, η IASC μετονομάστηκε σε International Accounting Standards Board (IASB). (Grant Thornton, 2006 Α').

Το IASC Foundation είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός που έχει ως κύρια σώματα τους:

- Επίτροποι (Trustees): 19 μέλη από διαφορετικές χώρες με κύριες αρμοδιότητες:
 1. Διορισμό των μελών του Συμβουλίου της Μόνιμης Επιτροπής Διεργησιών και του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Προτύπων.
 2. Καταγραφή της αποτελεσματικότητας του Συμβουλίου.
 3. Έγκριση προϋπολογισμού
 4. Τροποποίηση καταστατικού.
- το IASB: 14 μέλη με ευθύνη για την κατάρτιση και έκδοση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.
- το Συμβουλευτικό Συμβούλιο (Standards Advisory Council): 30 μέλη και σκοπό έχει την παροχή συμβουλών προς την IASB.

- την Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών (Standing Interpretations Committee)-η οποία πλέον ονομάζεται International Financial Reporting Interpretation Committee και έχει ως αρμοδιότητα την ερμηνεία των προτύπων και την παροχή οδηγιών.

2.2. Επιπτώσεις από την υιοθέτηση των διεθνών λογιστικών προτύπων –

Επισκόπηση Βιβλιογραφίας.

Στη συνέχεια αναφέρεται μια σειρά από έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από ακαδημαϊκούς για την χρονική περίοδο 2004-2007, στην Ευρώπη και αφορούν στις επιπτώσεις των ΔΛΠ στις οικονομικές καταστάσεις.

Πρέπει αρχικά να αναφερθεί η έρευνα των Hung και Subramanyam που πραγματοποιήθηκε το 2004 στη Γερμανία σε ένα δείγμα 80 εταιρειών, οι οποίες υιοθέτησαν τα ΔΛΠ την περίοδο 1998-2002.

Σκοπός της έρευνας ήταν το μέγεθος της επίδρασης των ΔΛΠ στις οικονομικές καταστάσεις. Σύγκριναν λοιπόν τις λογιστικές πληροφορίες που εκτίθενται σύμφωνα με το Γερμανικό Λογιστικό Σύστημα με τις πληροφορίες που παρουσιάζονται από τα ΔΛΠ. Το αποτέλεσμα είναι σύμφωνα με εκείνους, ότι τα ΔΛΠ μεταβάλλουν τους κύριους χρηματοοικονομικούς αριθμοδείκτες και την σχετική αξία των πληροφοριών που πηγάζουν από τις οικονομικές καταστάσεις. Δείχνουν πως το Γερμανικό Λογιστικό Σύστημα είναι συντηρητικά προσαρμοσμένο στην ομαλοποίηση των κερδών, ενώ τα ΔΛΠ προσαρμοσμένα στον Ισολογισμό και στην εύλογη αξία.

Συγκεκριμένα, βρήκαν ότι το σύνολο του ενεργητικού και η λογιστική αξία του κεφαλαίου, όπως επίσης και η μεταβλητότητα της λογιστικής αξίας και του καθαρού εισοδήματος, είναι σημαντικά υψηλότερα από τα ΔΛΠ σε σχέση με τους Γερμανικούς λογιστικούς κανόνες. Επιπλέον, βρήκαν ότι η λογιστική αξία, σύμφωνα με τα ΔΛΠ, παίζει σημαντικότερο ρόλο στην αποτίμηση ενώ το καθαρό εισόδημα λιγότερο σημαντικό ρόλο, αν και δεν υπάρχουν αποδείξεις ότι τα ΔΛΠ βελτίωσαν τη σχετική τους αξία. Τέλος, βρήκαν ότι ενώ οι προσαρμογές στην λογιστική αξία με τα ΔΛΠ αυξάνουν την συνάφεια, οι προσαρμογές στο εισόδημα μειώνουν την συνάφεια.

Πρέπει επίσης να αναφερθεί η μελέτη των Barth, Landsman και Lang που διεξήγαγαν το 2005, οι οποίοι διερεύνησαν εάν η εφαρμογή των ΔΛΠ σχετίζεται με λιγότερη διαχείριση κερδών (earning management), πιο έγκαιρη αναγνώριση των ζημιών, υψηλότερη σχετική αξία των λογιστικών ποσών και χαμηλότερο κόστος

κεφαλαίου. Το δείγμα που χρησιμοποίησαν ήταν εταιρείες που είχαν υιοθετήσει τα ΔΛΠ και εταιρείες που δεν τα είχαν υιοθετήσει.

Τα αποτελέσματά τους ήταν ότι τα ΔΛΠ βελτιώνουν την λογιστική ποιότητα και μειώνουν το κόστος του κεφαλαίου. Συγκεκριμένα, οι εταιρείες που υιοθετούν τα ΔΛΠ έχουν λιγότερες ενδείξεις εξομάλυνσης των κερδών, λιγότερες ενδείξεις διαχείρισης των κερδών προς έναν συγκεκριμένο στόχο, περισσότερο έγκαιρη αναγνώριση των κερδών και υψηλότερη συσχέτιση με τις αποδόσεις.

Το 2006 η Petreski ανέλυσε τις επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις επιχειρήσεων, από την υιοθέτηση των ΔΛΠ. Παραθέτει λοιπόν ως παράδειγμα την περίπτωση του πολυεθνικού ομίλου Saint-Gobain Group, ο οποίος παράγει προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και ενοποιεί περισσότερες από 1200 εταιρίες σε διάφορες χώρες του κόσμου. Απαιτείται λοιπόν, για να επιτευχθεί καλύτερη εικόνα και αποτέλεσμα για τον όμιλο, η υιοθέτηση των ΔΛΠ, επειδή δραστηριοποιείται σε διαφορετικές χώρες με διαφορετικά λογιστικά συστήματα.

Συμπεράνε ότι η κύρια επίδραση είναι στον Ισολογισμό, όπου σημειώθηκε μείωση στο κεφάλαιο των μετοχών κατά 7,6%, αύξηση των Υποχρεώσεων κατά 11,7% και επομένως ο δείκτης μόχλευσης αυξήθηκε από 46,5% στο 58%.

Όσον αφορά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, οι κύριες επιδράσεις ήταν η αύξηση των πωλήσεων και του λειτουργικού κέρδους και συνεπώς η αύξηση στο λειτουργικό περιθώριο κέρδους από 8,2% στο 8,5%, καθώς και η αύξηση του καθαρού εισοδήματος κατά 14,4%.

Μόνο όμως μερικά πρότυπα είχαν ουσιαστική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Saint-Gobain και συγκεκριμένα, συνεισέφεραν στην μείωση του κεφαλαίου των μετόχων και επηρέασαν τις υποχρεώσεις. Αυτά είναι το ΔΠΧΠ 1- Πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ, ΔΠΧΠ 3-Συνενώσεις Επιχειρήσεων, ΔΛΠ 16-Ενσώματα Πάγια, ΔΛΠ 38-Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία, ΔΛΠ 19-Παροχές σε εργαζομένους, ΔΛΠ 12-Φόροι εισοδήματος και ΔΛΠ 32 & 39 Χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με την έρευνα της Petreski (2006) μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι όλα τα πρότυπα δεν έχουν την ίδια σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις,

Πρέπει τέλος να αναφερθεί η μελέτη των Gordeiro, Couto και Silva (2007) που προσπάθησαν να εκτιμήσουν την επίδραση από την εφαρμογή των ΔΛΠ/ ΔΠΧΠ στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εταιρειών στην Πορτογαλία εισηγμένων

Χρηματιστήριο της Λισσαβόνας, σύμφωνα με τον Κανονισμό 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επιπλέον, επιδίωξαν να ποσοτικοποιήσουν τις διαφορές μεταξύ μερικών οικονομικών και χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών, συγκεκριμένα τα κέρδη ανά μετοχή (EPS) και το λόγο (P/E) (Price-Earnings Ratio), μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Στα αποτελέσματα της μελέτης τους παρουσιάστηκε πως όλα τα στοιχεία του Ισολογισμού και της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης παρουσίασαν διακυμάνσεις, αυξάνοντας τη συνολική αξία του Ενεργητικού 1.5%, των Υποχρεώσεων 3.4%, του Κεφαλαίου 3.2% και των Αποτελεσμάτων Χρήσης κατά 14.7%.

Στον Ισολογισμό οι πιο σημαντικές επιπτώσεις προήλθαν από τις προσαρμογές στα Πάγια Στοιχεία και τις Υποχρεώσεις, τα οποία συνεισέφεραν σε μεγάλο βαθμό στις θετικές διακυμάνσεις στα Σύνολα του Ενεργητικού και του Παθητικού. Ενώ από την άλλη στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων Χρήσης, η αύξηση στα Κέρδη μετά Φόρων δημιουργεί μία μεγάλη μείωση στο λειτουργικό κόστος.

Η εφαρμογή των ΔΛΠ/ ΔΠΧΠ επιδρά στην εκτίμηση της χρηματοοικονομικής απόδοσης της εταιρίας. Οι δείκτες P/E και EPS υποδεικνύουν μία μείωση της θέσης των μετοχών με τα νέα λογιστικά πρότυπα.

Παρά τις αλλαγές που παρουσιάστηκαν στα λογιστικά αποτελέσματα στις ανωτέρω εταιρείες που εξετάστηκαν μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί στη σύγκριση των αριθμών τόσο πριν όσο και μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.

3.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

3.1.1 ΔΛΠ 2 Αποθέματα

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 2, τα αποθέματα αποτιμούνται στην χαμηλότερη αξία, μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η υπολογιζόμενη τιμή πώλησεως κατά την συνήθη πορεία της επιχείρησης, μειωμένη με το υπολογιζόμενο κόστος ολοκλήρωσης της παραγωγής και της πώλησής τους. Το κόστος των αποθεμάτων πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες αγοράς, το κόστος μετατροπής και τις άλλες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για να φτάσουν τα αποθέματα στην παρούσα θέση και κατάσταση. Το κόστος των αποθεμάτων προσδιορίζεται με βάση τις μεθόδους FIFO ή μέσου σταθμικού κόστους (weighted average), εκτός των αποθεμάτων που δεν αντικαθίσταται με μία κανονική ροή ή που παράγονται και διαχωρίζονται για ειδικούς σκοπούς, στα οποία χρησιμοποιείται η μέθοδος του εξατομικευμένου κόστους. Εναλλακτικά επιτρέπεται και η χρησιμοποίηση της μεθόδου LIFO. Όταν το κόστος των αποθεμάτων προσδιορίζεται με τη χρήση της μεθόδου αυτής, οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να εμφανίζουν την χαμηλότερη αξία των αποθεμάτων μεταξύ της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας και του κόστους με βάση τις FIFO, μέσω σταθμικού ή τρέχοντος κόστους.

Επίσης, σύμφωνα με το ΔΛΠ2, στις οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να γνωστοποιούνται:

- Η λογιστική μέθοδος αποτίμησης των αποθεμάτων και προσδιορισμού του κόστους αυτών.
- Η συνολική λογιστική αξία των αποθεμάτων και η λογιστική αξία ανά κατηγορία αποθεμάτων, σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης.
- Η λογιστική αξία των αποθεμάτων που αποτιμήθηκαν στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία.
- Το ποσό ανάκτησης της υποτιμημένης αξίας των αποθεμάτων που καταχωρήθηκε ως έσοδο στην παρούσα χρήση καθώς και οι συνθήκες που οδήγησαν στην ανάκτηση αυτή.

- Η λογιστική αξία των αποθεμάτων τα οποία έχουν ενεχυριασθεί για εξασφάλιση υποχρεώσεων.
- Η αξία της υποτίμησης των αποθεμάτων η οποία καταχωρήθηκε στα έξοδα της χρήσεως.

Τέλος, το ΔΛΠ2 σύμφωνα με τη διερμηνεία του SIC 1 επιτρέπει την χρησιμοποίηση διαφορετικών μεθόδων προσδιορισμού του κόστους των αποθεμάτων για αποθέματα (ή κατηγορίες αποθεμάτων) τα οποία διαφέρουν μεταξύ τους. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.1.2. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών (ΚΛΣΤ) και τον Ν. 2190/1920 τα αποθέματα αποτιμούνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ αξίας κτήσεως ή παραγωγής τους, της τρέχουσας τιμής τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους κατά την μέρα κλεισίματος του Ισολογισμού.

Υπάρχουν διάφοροι επιτρεπτοί τρόποι για τον υπολογισμό του κόστους κτήσεως των αποθεμάτων όπως: μέθοδος του μέσου σταθμικού κόστους, μέθοδος των διαδοχικών υπολοίπων (ή κυκλοφοριακού μέσου όρου), FIFO, LIFO, μέθοδος του βασικού αποθέματος, η μέθοδος του εξατομικευμένου κόστους και η μέθοδος του πρότυπου κόστους. Η μέθοδος η οποία επιλέγεται θα πρέπει να ακολουθείται πάγια και αλλαγή της επιτρέπεται μόνο αν υπάρχει μεταβολή συνθηκών ή άλλος σοβαρός λόγος.

Οι γνωστοποιήσεις, οι οποίες πρέπει να γίνουν είναι η ακολουθούμενη μέθοδος προσδιορισμού του κόστους, η αλλαγή της μεθόδου (εάν υπάρξει) και αιτιολόγηση των συνθηκών αυτής, καθώς και η επίδραση της αλλαγής αυτής στα αποτελέσματα της χρήσεως. (Ντζανάτος, 2008)

3.1.3. Διαφορές ΔΛΠ 2 και ΕΛΠ

Βασική διαφορά με όσα αντίστοιχα προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία είναι ότι οι τόκοι και οι συναλλαγματικές διαφορές δεν μπορεί να βαρύνουν το κόστος των αποθεμάτων αλλά θεωρούνται λειτουργικές δαπάνες και βαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσης θεωρούμενα ως κόστη της κλειόμενης περιόδου. Το γεγονός αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις σε εταιρείες που η παραγωγή των προϊόντων τους διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα και επομένως προσφεύγουν σε δανειοδότηση για την πληρωμή των υποχρεώσεων προς προμηθευτές πρώτων υλών τα οποία

χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων που θα είναι έτοιμα προς πώληση μετά από αρκετό χρόνο, καθώς βαρύνουν τη χρήση με έξοδα που πραγματοποιούνται για πραγματοποίηση εσόδων στο μέλλον. (Τσόλης και Φίλιος, 2004)

3.1.4. ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια

Το ΔΛΠ 16 ορίζει τις ενσώματες ακινητοποιήσεις τα υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για λειτουργικούς σκοπούς και αναμένεται να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια περισσότερων της μιας χρήσεων. Επίσης, ορίζει ως απόσβεση τη συστηματική κατανομή του αποσβεστέου ποσού ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του.

Η αρχική καταχώριση ενός ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου γίνεται σύμφωνα με το κόστος κτήσης του, ωστόσο τα διοικητικά και άλλα γενικά έξοδα δεν αποτελούν κοστολογικό στοιχείο του παγίου. Στη περίπτωση που διενεργούνται δαπάνες για το εν λόγω πάγιο, οι οποίες αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένονται από αυτό, οι δαπάνες αυτές προσαυξάνουν τη λογιστική αξία του παγίου. Οποιαδήποτε άλλη δαπάνη σχετιζόμενη με το πάγιο, βαρύνει τα έξοδα της χρήσης.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 η μεταγενέστερη αποτίμηση από την αρχική καταχώριση γίνεται με δύο μεθόδους: την Βασική και την Εναλλακτική.

A) Βασική μέθοδος (Μέθοδος Κόστους):

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις εμφανίζονται στο κόστος κτήσης, μειωμένες με τις σωρευμένες αποσβέσεις τους.

B) Εναλλακτική μέθοδος (Μέθοδος Αναπροσαρμογής):

Το πρότυπο αυτό ορίζει ότι σε τακτά χρονικά διαστήματα, πρέπει να γίνονται αναπροσαρμογές στην αξία των παγίων, έτσι ώστε οι λογιστικές αξίες να μη διαφέρουν ουσιωδώς από τις πραγματικές. Οι αναπροσαρμογές αυτές, πρέπει να γίνονται με βάση εκτίμηση που αναλαμβάνεται από επαγγελματίες εκτιμητές. Όταν γίνεται αναπροσαρμογή της αξίας ενός ενσώματου παγίου, θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται ολόκληρη η κατηγορία στην οποία αυτό το πάγιο ανήκει. Το ποσό της αναπροσαρμογής πρέπει να φέρεται απευθείας σε πίστωση ιδιαίτερου λογαριασμού της καθαρής θέσης, εκτός αν αυτή η αναπροσαρμογή αντιστρέφει μια προηγούμενη υποτίμηση, οπότε και καταχωρείται στα έσοδα.

Όσον αφορά στις αποσβέσεις, το ΔΛΠ 16 ορίζει ότι ένα πάγιο πρέπει να αποσβένεται σύμφωνα με την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του, έτσι ώστε η δαπάνη

αποσβέσεως να συσχετίζεται με τα αντίστοιχα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από την χρησιμοποίησή του. Η διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του παγίου προσδιορίζεται από τις εκτιμήσεις της επιχείρησης, η οποία λαμβάνει υπ' όψη της την αναμενόμενη φυσιολογική φθορά του και την τεχνική του απαξίωση. Η ωφέλιμη ζωή του παγίου πρέπει να επανεξετάζεται περιοδικώς, όπως και η μέθοδος απόσβεσης που εφαρμόζεται.

Η επιχείρηση θα πρέπει να γνωστοποιεί επαρκώς τις βάσεις αποτίμησης των παγίων, τις μεθόδους και τους συντελεστές απόσβεσης, την κίνηση των λογαριασμών των παγίων μέσα στη χρήση, την ύπαρξη βαρών και δεσμεύσεων επ' αυτών και στοιχεία για τυχόν αναπροσαρμογές αξιών που έγιναν.

Ορίζεται, επίσης, από το ΔΛΠ 16 με την διερμηνεία SIC 14 ότι απομειώσεις ή ζημίες στοιχείων ενσώματων ακινητοποιήσεων, σχετικές απαιτήσεις για πληρωμές αποζημιώσεως από τρίτα μέρη και κάθε μεταγενέστερη αγορά ή κατασκευή αντικαταστάσεως περιουσιακών στοιχείων είναι ξεχωριστά οικονομικά γεγονότα και πρέπει να λογιστικοποιούνται διακεκριμένα. Η χρηματική ή μη αποζημίωση από τρίτα μέρη για στοιχεία ενσώματων ακινητοποιήσεων που απομειώθηκαν ή χάθηκαν, πρέπει να λογιστικοποιείται σαν έσοδο όταν αυτή λαμβάνεται και απαγορεύεται να λογίζεται σαν έσοδο επόμενων χρήσεων ή μειωτικά της ζημίας του παγίου.

Επίσης κατά το ΔΛΠ 16 και με την διερμηνεία SIC 23 το κόστος μιας σημαντικής επιθεώρησης ή μιας γενικής επισκευής ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων, πρέπει να επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης στην οποία πραγματοποιείται εκτός αν:

1. Η επιχείρηση έχει διαπιστώσει ως ένα ξεχωριστό συνθετικό μέρος του περιουσιακού στοιχείου ένα ποσό που αφορά μια σημαντική επιθεώρηση ή επισκευή του, το οποίο έχει ήδη αποσβεστεί, έτσι ώστε να αντανakλάται η ανάλωση των ωφελειών.
2. Πιθανολογείται ότι μελλοντικά οφέλη που συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο θα εισρεύσουν στην επιχείρηση.
3. Το κόστος της σημαντικής επιθεώρησης ή γενικής επισκευής στην επιχείρηση μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Τέλος και με την διερμηνεία SIC 6 ορίζεται ότι το κόστος το οποίο πραγματοποιείται για την διατήρηση της απόδοσης ή των οικονομικών ωφελειών τα οποία μια επιχείρηση περιμένει από τα λογισμικά της προγράμματα θα πρέπει να αναγνωρίζονται ως έξοδα και δεν θα πρέπει να κεφαλαιοποιούνται. (Τζανάτος, 2008)

3.1.5. Ελληνικό Δίκαιο

Το ΕΓΛΣ και ο Ν. 2190/1920, ορίζουν ότι οι ενσώματες ακινητοποιήσεις πρέπει να καταχωρούνται στην αξία κτήσης και να αποσβένονται σύμφωνα με τους συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται από το ΠΔ 100/98 το οποίο ορίζει τους μέγιστους επιτρεπτούς φορολογικά συντελεστές.

Οι αναπροσαρμογές αξίας επιτρέπονται μόνο για γήπεδα, οικόπεδα και κτίρια και μόνο βάσει νόμου (Ν2065/92). Επίσης, φορολογικοί νόμοι επιτρέπουν και επιταχυνόμενες αποσβέσεις.

Οι εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων συνήθως αποσβένονται στη διάρκεια του συμβολαίου μίσθωσης. Όμως συχνά αποσβένονται 20% ετησίως.

Αναπροσαρμογή της αξίας επιτρέπεται μόνο στην ειδική περίπτωση που ορίζει ο Ν. 2065/1992, ο οποίος προβλέπει την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων ως υποχρεωτικά διενεργούμενη κάθε 4 χρόνια, με βάση συντελεστές που ορίζονται από Υπουργικές Αποφάσεις. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.1.6. Διαφορές ΔΛΠ 16 και ΕΛΠ

Το ΔΛΠ 16 εφαρμόζεται για όλα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα και λοιπά ενσώματα πάγια στοιχεία, ενώ δεν υπάγονται στο παρόν τα ακίνητα επένδυσης, για τα οποία εφαρμόζεται το ΔΛΠ 40, και τα κατεχόμενα για πώληση πάγια. Από την άλλη το ΕΓΛΣ παρακολουθεί όλα τα ενσώματα πάγια χωρίς να τα διακρίνει ως ανωτέρω.

Επίσης στο ΔΛΠ 16 τα πάγια περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται μόνο όταν συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να πιθανολογείται ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που συνδέονται με το στοιχείο θα εισρεύσουν στην επιχείρηση
- και το κόστος του στοιχείου μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα.

Από την άλλη, το ΕΛΠ τα ενσώματα πάγια καταχωρούνται μόνο όταν η επιχείρηση αποκτήσει την κυριότητά τους.

Στην αξία αρχικής καταχώρησης ακινήτων στο ΔΛΠ 16 περιλαμβάνονται εκτός από την συμβολαιογραφική αξία, τα έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων (φόρος μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά, κλπ.) και οι τόκοι δανείων της κατασκευαστικής περιόδου. Κατά τα ΕΛΠ, οι δαπάνες αυτές αντιμετωπίζονται ως έξοδα πολυετούς αποσβέσεως.

Όσον αφορά στην μεταγενέστερη αποτίμηση των ενσώματων ακινητοποιήσεων, το ΔΛΠ 16 καθορίζει δύο μεθόδους: τη Βασική μέθοδο (κόστος κτήσης) που

προβλέπεται και από την Ελληνική Νομοθεσία και την Εναλλακτική μέθοδος (εύλογη αξία) η οποία δεν ακολουθείται στην Ελλάδα, παρά μόνο για τα ακίνητα προβλέπεται η ανά τετραετία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων με συντελεστές που καθορίζει ο νόμος (Ν. 2065/1992).

Επίσης η πιστωτική διαφορά αναπροσαρμογής της αξίας των παγίων καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν διανέμεται, ενώ στο ΕΛΠ η υπεραξία αναπροσαρμογής των ακινήτων με βάση τον Ν.2065/1992 κεφαλαιοποιείται με έκδοση μετοχών που διανέμονται δωρεάν στους μετόχους.

Επιπλέον, το ΔΛΠ 16 προβλέπει ότι τα ενσώματα πάγια στοιχεία υπόκεινται σε απομείωση, όταν η λογιστική τους αξία μειωθεί κάτω από το ανακτήσιμο ποσό, ενώ κατά τα ΕΛΠ σε περίπτωση υποτίμησης ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου διενεργείται πρόβλεψη, εφόσον η υποτίμηση προβλέπεται να είναι διαρκής (άρθρο 45 Ν. 2190/1920).

Για τις αποσβέσεις, το ΔΛΠ 16 ορίζει ότι η απόσβεση ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου γίνεται με βάση την ωφέλιμη ζωή του και τον προσδοκώμενο ρυθμό ανάλωσης των οικονομικών ωφελειών που απορρέουν από το στοιχείο. Ενώ τα ΕΛΠ, ορίζουν ότι οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές και δεν ανταποκρίνονται κατά κανόνα στην οικονομική ωφέλιμη ζωή των στοιχείων. Επίσης, κάθε τμήμα των ενσώματων ακινητοποιήσεων, το κόστος του οποίου είναι σημαντικό σε σχέση με το συνολικό κόστος του, θα πρέπει να αποσβένεται ξεχωριστά, ενώ κατά τα ΕΛΠ η ανάλυση των σύνθετων παγίων περιουσιακών στοιχείων γίνεται με βάση το φορολογικό συντελεστή απόσβεσης των στοιχείων. Επιπλέον, το ΔΛΠ 16 ορίζει ότι σημαντικά ανταλλακτικά και εφεδρικός εξοπλισμός πληρούν τον ορισμό του ενσώματου παγίου στοιχείου ή όταν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μόνο για ένα ενσώματο πάγιο στοιχείο, τότε αντιμετωπίζονται λογιστικά ως ενσώματα πάγια στοιχεία. Τα ΕΛΠ, όμως, ορίζουν ότι τα ανταλλακτικά εντάσσονται πάντοτε στην κατηγορία των αποθεμάτων και επιβαρύνουν το κόστος ή τα αποτελέσματα της χρήσεως κατά την ανάλωσή τους.

Τέλος, το ΔΛΠ 16 ορίζει ότι το κόστος αντικατάστασης και το κόστος επιθεώρησης, επαυξάνουν τη λογιστική αξία του παγίου περιουσιακού στοιχείου, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης των ενσώματων παγίων. Η αναπόσβεστη αξία των μερών που αντικαθίστανται και το τυχόν αναπόσβεστο κόστος προηγούμενης επιθεώρησης διαγράφονται. Τα ΕΛΠ, από την άλλη πλευρά, ορίζουν ότι το κόστος αντικατάστασης επαυξάνει το κόστος κτήσης των παγίων μόνο αν οι

δαπάνες χαρακτηριζούνται ως δαπάνες βελτίωσης και το αναπόσβεστο κόστος των μερών που αντικαθίσταται δεν διαγράφεται. Το κόστος επιθεώρησης βαρύνει τα έξοδα της χρήσεως στην οποία πραγματοποιούνται ή είναι δυνατόν να χαρακτηριζούνται ως έξοδα πολυετούς αποσβέσεως. (Σακέλλης, 2005).

3.1.7. ΔΛΠ 36 Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων

Το ΔΛΠ 36 έχει εφαρμογή κυρίως στην λογιστική αντιμετώπιση της υποτίμησης των ασώματων περιουσιακών στοιχείων, της υπεραξίας και των παγίων στοιχείων. Κάθε επιχείρηση θα πρέπει να διαπιστώνει κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού αν και κατά πόσο υπάρχει ένδειξη απομείωσης της αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου. Σε περίπτωση ύπαρξης τέτοιας ένδειξης η επιχείρηση θα πρέπει να εκτιμά το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Για την εκτίμηση αν και κατά πόσο υπάρχει ένδειξη για την απομείωση της αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου η επιχείρηση θα πρέπει να συνεκτιμά τόσο εξωτερικές όσο και εσωτερικές πηγές πληροφόρησης. Σε περίπτωση που η ανακτήσιμη αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι μικρότερη από την λογιστική του αξία, τότε η επιχείρηση θα πρέπει να αναγνωρίζει την σχετική ζημία.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 36, η ανακτήσιμη αξία ορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του απομειωμένης κατά το κόστος της πώλησης και της αξίας λόγω της χρήσης του. Αν δεν μπορεί να καθοριστεί η εύλογη αξία απομειωμένη κατά το κόστος της πώλησης, ως ανακτήσιμη αξία ορίζεται η αξία λόγω της χρήσης του. Για την μέτρηση της αξίας της χρήσης, χρησιμοποιείται η εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες σχετίζονται με την χρησιμοποίηση του περιουσιακού στοιχείου, προεξοφλημένες με κατάλληλους συντελεστές προεξόφλησης. Οι εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών θα πρέπει να υποστηρίζονται επαρκώς και να αφορούν το περιουσιακό στοιχείο στην παρούσα του κατάσταση. Ο συντελεστής προεξόφλησης ο οποίος χρησιμοποιείται θα πρέπει να είναι προ φόρου επιτόκιο και να αντικατοπτρίζει τις εκτιμήσεις της αγοράς του στοιχείου αυτού.

Η εκτίμηση της απομείωσης της αξίας θα πρέπει να γίνεται για κάθε στοιχείο ξεχωριστά. Η ζημία, η οποία προκύπτει από την απομείωση της αξίας, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως που αφορά, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο απεικονίζεται σε αναπροσαρμοσμένη αξία, οπότε η ζημία θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μείωση της αναπροσαρμογής.

Επίσης, σύμφωνα με το ΔΛΠ 36 κάθε επιχείρηση θα πρέπει να επανεκτιμά σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού, κατά πόσο η αναγνώριση της ζημίας από απομείωση της αξίας που έγινε σε προηγούμενα χρόνια συνεχίζει να υφίσταται ή έχει μειωθεί. Η μείωση της απομείωσης της αξίας, η οποία έχει αναγνωριστεί σε προηγούμενες χρήσεις, θα πρέπει να αναγνωρίζεται σαν έξοδο, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο απεικονίζεται σε αναπροσαρμοσμένη αξία, όπου η μείωση της υποτίμησης θα πρέπει να προσαυξήσει την αξία αναπροσαρμογής. Θα πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι η μείωση της απομείωσης της αξίας, η οποία αφορά υπεραξία (goodwill) επιτρέπεται μόνο εάν η ζημία προήλθε από συγκεκριμένη έκτακτη αιτία, η οποία δεν αναμένεται να επαναληφθεί. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.1.8. Ελληνικό Δίκαιο και διαφορές με ΔΛΠ 36

Η Ελληνική Νομοθεσία με το άρθρο 43 του Ν. 2190/1920 ορίζει ότι σε περίπτωση υποτίμησης ενσώματου πάγιου στοιχείου, εφόσον η υποτίμηση προβλέπεται να είναι διαρκής, σχηματίζεται η ανάλογη πρόβλεψη, ώστε η αποτίμησή να γίνεται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης ή του κόστους ιδιοκατασκευής και της υποτιμημένης τρέχουσας αξίας ενώ σύμφωνα με το ΔΛΠ 36 προβλέπει ότι η λογιστική αξία κάθε στοιχείου δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη του ανακτήσιμου ποσού.

Στο Ελληνικό δίκαιο για την εκτίμηση της εύλογης αξίας ενός ενσώματου πάγιου στοιχείου δεν λαμβάνει υπόψη την αξία χρήσης, ενώ για τα ΔΛΠ αξία χρήσης είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμιακών ροών.

Τόσο η Ελληνική Νομοθεσία όσο και τα ΔΛΠ, προβλέπουν την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων μίας επιχείρησης σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού για τον εντοπισμό τυχόν ζημίας από την απομείωσή της. Σύμφωνα όμως με την Ελληνική Νομοθεσία δεν προβλέπεται συγκεκριμένη και λεπτομερής καθοδήγηση του τρόπου εκτίμησης, όπως για παράδειγμα η εκτίμηση των μελλοντικών ταμιακών ροών που προβλέπουν τα ΔΛΠ. Σαν αξιόπιστος τρόπος εκτίμησης, σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, είναι η αγοραία αξία του στοιχείου, χωρίς ειδικά να καθορίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Επίσης σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία κάθε ζημία, η οποία προκύπτει από την απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ή κέρδος από την μείωση της απομείωσης, η οποία έχει αναγνωριστεί σε προηγούμενα έτη, αναγνωρίζεται σαν κέρδος ή ζημίας

στα αποτελέσματα της χρήσης, στην οποία προέκυψαν, σε αντίθεση με τα ΔΛΠ, τα οποία προβλέπουν μείωση ή αύξηση της αξίας αναπροσαρμογής για πάγια τα οποία απεικονίζονται σε αναπροσαρμοσμένες αξίες σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία (Ντζανάτος, 2008).

3.1.9. ΔΛΠ 38 Άυλα Πάγια – Έξοδα πολυετούς απόσβεσης

Σύμφωνα με το IAS 38, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στην πλειοψηφία τους πρέπει να εξοδοποιούνται στην χρήση στην οποία δημιουργούνται. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν διασφαλίζεται και μπορεί να τεκμηριωθεί επαρκώς ότι από αυτά θα υπάρξει ένα μελλοντικό οικονομικό για την επιχείρηση όφελος και όταν το κόστος του άυλου στοιχείου μπορεί να προσδιοριστεί με απόλυτη ακρίβεια. Η απόσβεση θα πρέπει να γίνεται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του άυλου παγίου η οποία δεν πρέπει να ξεπερνά τα 20 έτη.

Όσον αφορά τα έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων, πρέπει να αποτελούν μέρος του κόστους κτήσης του παγίου περιουσιακού στοιχείου που αφορούν, και δεν αποτελούν ξεχωριστό άυλο πάγιο. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.1.10. Ελληνικό Δίκαιο

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, (όπως έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως, έξοδα αναδιοργανώσεως, λοιπά έξοδα συνδεδεμένα με την απόκτηση ενσωμάτων παγίων στοιχείων και την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, ως και έξοδα έρευνας και αναπτύξεως κλπ), κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται ισόποσα με ανώτατο όριο την πενταετία. Ορισμένα άυλα στοιχεία (π.χ. δικαιώματα εκμετάλλευσης, άδειες λειτουργίας) αποσβένονται στο χρόνο της παραγωγικής ζωής τους ή στο χρόνο της νομικής διάρκειάς τους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στην τιμή της κτήσης τους και αποσβένονται είτε ισόποσα μέσα στο χρόνο της παραγωγικής χρησιμότητάς τους, είτε, στην περίπτωση που το άυλο στοιχείο έχει από τον νόμο προστασία περιορισμένης διάρκειας, μέσα στο χρόνο της περιορισμένης αυτής διάρκειας (π.χ. δικαίωμα εκμετάλλευσης άδειας κινητής τηλεφωνίας είναι 20ετούς διάρκειας και αποσβένεται σε 20 έτη). Επιπλέον, ορισμένα

έξοδα, όπως τα έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης, τα έξοδα κτήσης ακινήτων, χαρακτηρίζονται από τον νόμο ως έξοδα πολυετούς απόσβεσης και αποσβένονται τμηματικά και ισόποσα με ανώτατο όριο τα 5 έτη. Επίσης, οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας είτε εκπίπτουν ολόκληρες κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους, είτε, αν αφορούν πάγιο εξοπλισμό, αποσβένονται σε 3 χρόνια. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.1.11. Διαφορές ΔΛΠ 38 και ΕΛΠ

Τα ΔΛΠ προβλέπουν τη δυνατότητα κεφαλαιοποίησης και απόσβεσης σε περισσότερα έτη με ανώτατο όριο βέβαια τα 20 και για έξοδα διαφήμισης, τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης. Αντίθετα το άρθρο 31 παρ. 1 περ. (ιδ') ΚΦΕ (έκπτωση των δαπανών διαφήμισης) και περ. (ια') ΚΦΕ (έκπτωση δαπανών τεχνολογικής και επιστημονικής έρευνας), προβλέπει την φορολογική αναγνώριση της έκπτωσης των σχετικών δαπανών κατά τη χρήση κατά την οποία αυτές προκύπτουν.

Επίσης τα ΔΛΠ προβλέπουν τη δυνατότητα αναπροσαρμογής των άυλων παγίων στην εύλογη αξία τους, με αντίστοιχη επιβάρυνση ή επαύξηση των αποτελεσμάτων της χρήσης. Αντίθετα ο ΚΒΣ και ο ΚΦΕ δεν περιέχουν διατάξεις σχετικά με την αποτίμηση άυλων αγαθών.

3.1.12. ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Επένδυση σε ακίνητα: είναι τα ακίνητα (έδαφος ή κτίριο) που κατέχονται από τον ιδιοκτήτη ή τον μισθωτή με βάση χρηματοδοτική μίσθωση, προκειμένου να αποκομίζονται μισθώματα ή αποτελούν κεφαλαιακή ενίσχυση και όχι για λειτουργική χρήση. Ακίνητα τα οποία περιλαμβάνουν μία αναλογία που κατέχεται για να αποφεύγουν ενοίκια, και μία άλλη αναλογία που κατέχεται για παραγωγική χρήση, πρέπει να λογιστικοποιούνται ξεχωριστά.

Η αρχική αποτίμηση της επένδυσης πρέπει να γίνεται στο κόστος της, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα της συναλλαγής, ενώ μεταγενέστερες δαπάνες που αφορούν την επένδυση σε ακίνητα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στη λογιστική αξία του ακινήτου, αν οι δαπάνες αυτές, αυξάνουν την λειτουργικότητα του ακινήτου.

Η μεταγενέστερη της αρχικής καταχώρισης αποτίμηση πρέπει να γίνεται είτε με τη μέθοδο της εύλογης αξίας, είτε με τη μέθοδο του κόστους. Αν η επιχείρηση

επιλέξει την πρώτη μέθοδο, θα πρέπει να αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα στην εύλογη αξία τους και τυχόν κέρδος ή ζημία να καταχωρείται στα αποτελέσματα. Το πρότυπο αυτό ορίζει την εύλογη αξία ως το ποσό για το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με τη θέλησή τους σε μία αντικειμενική συναλλαγή.

Όταν υπάρχει αντικειμενική αδυναμία της επιχείρησης, για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας της επένδυσης σε ακίνητα λόγω μη διαθεσιμότητας συγκρίσιμων αγοραίων συναλλαγών ή εναλλακτικών εκτιμήσεων, τότε θα πρέπει να εφαρμόζεται η βασική μέθοδος του ΔΛΠ 16.

Ως μέθοδος κόστους ορίζεται η ευθείας μέθοδος του ΔΛΠ 16, σύμφωνα με την οποία οι επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να αποτιμούνται στο κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις. (Ντζανάτος, 2008)

3.1.13. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο δεν υπάρχει ξεχωριστή απεικόνιση των ακινήτων που κατέχονται για επένδυση, ή αποτελούν κεφαλαιουχική ενίσχυση.

Ορίζεται ότι ακίνητα, τα οποία αποφέρουν έσοδα, υπόκεινται σε απόσβεση, ενώ η εκτίμηση της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων, που εισφέρονται στην επιχείρηση από τους μετόχους γίνεται από ειδική επιτροπή, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Ν. 2190/1920. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.1.14. Η επίδραση των ΔΛΠ 2, 16, 36, 38, 40 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.

Σύμφωνα με την Grant Thornton (2007), στο σύνολο των εταιρειών του Χ.Α.Α (εκτός Τραπεζών) το ενεργητικό αυξήθηκε κατά 20% και οι υποχρεώσεις κατά 19%. Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις εξακολουθούν να αποτελούν το σημαντικότερο στοιχείο του ενεργητικού (39% στο 2007 έναντι 43% στο 2006). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού (εκτός απαιτήσεων) αποτελούνται κυρίως από διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία (€ 4.061 εκατ.) και από χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (€ 1.611 εκατ.). Επίσης τα αποθέματα αυξήθηκαν κατά 20% σε σχέση με το 2006, ενώ η γνωστοποιημένη πρόβλεψη για μείωση της αξίας τους αντιπροσωπεύει το 3% της συνολικής τους αξίας. Το 69% των εταιρειών του συνόλου των εισηγμένων στο Χ.Α.Α. (εκτός Τραπεζών) αποτιμούν τα ενσώματα πάγια με βάση τη μέθοδο του

κόστους και το υπόλοιπο 31% έχει επιλέξει τη μέθοδο της εύλογης αξίας και το 42% γνωστοποιεί ότι κατέχει ενσώματα πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση.

Ακόμη η αξία των επενδύσεων σε συγγενείς ανήλθε για το 2007 σε ποσό € 1.883 εκατ. (+13%), ενώ η απόδοσή τους ανήλθε σε 19%. Τα βιολογικά στοιχεία του ενεργητικού αυξήθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη χρήση κατά 48% και τα αποτελέσματα χρήσης ωφελήθηκαν κατά ποσό € 387 εκατ. (216% της αξίας τους). Τέλος η απόδοση των επενδύσεων σε ακίνητα σε σχέση με το ύψος της αξίας των επενδύσεων αυτών, ανήλθε σε 8%.

3.2. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

3.2.1. ΔΛΠ 12- Φόρος Εισοδήματος

Το ΔΛΠ 12 ορίζει ότι ο φόρος εισοδήματος αποτελεί δαπάνη της χρήσης και πρέπει να βαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης που αφορά προκειμένου να προκύψει το τελικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία). Επίσης, ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί του λογιστικού αποτελέσματος και αφού ληφθούν υπόψη οι μόνιμες διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης υπολογισμού.

Ο φόρος που αντιστοιχεί στις προσωρινές (temporary) διαφορές μεταξύ λογιστικών και φορολογικών εξόδων/ εσόδων, λογίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης που αφορά και υπολογίζεται σαν διαφορά στοιχείων του ισολογισμού μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης αυτών.

Όταν μία χρονική διαφορά κλείσει, τότε αντιλογίζεται και ο αντίστροφος αναβαλλόμενος φόρος, που είχε λογισθεί όταν είχε προκύψει η διαφορά. Ωστόσο, για την αναγνώριση αναβαλλόμενου εισπρακτέου/ συμψηφιστέου φόρου (deferred tax asset), πρέπει να υπάρχει βεβαιότητα ότι η εταιρεία θα είναι κερδοφόρα, όταν μελλοντικά κλείσει η χρονική διαφορά αυτή, έτσι ώστε να συμψηφίσει την απαίτηση με την φορολογική υποχρέωση.

Σε περίπτωση ενδεχόμενης φορολογικής υποχρέωσης, η οποία ενδέχεται να συμβεί μόνο κατόπιν αποφάσεων της διοίκησης της εταιρείας (π.χ. διανομή ειδικών αφορολόγητων αποθεματικών για τα οποία πρέπει να πληρωθεί φόρος) τότε δεν υπάρχει υποχρέωση λογισμού του αναβαλλόμενου φόρου, αλλά μόνο γνωστοποίηση αυτού στις οικονομικές καταστάσεις.

Στο ΔΛΠ 12 αναφέρεται ρητά ότι απαγορεύεται η προεξόφληση αναβαλλόμενων χρεωστικών ή πιστωτικών φόρων.

Παράλληλα, χρησιμοποιείται ο φορολογικός συντελεστής ο οποίος πιθανολογείται ότι θα ισχύει κατά την πραγματοποίηση της χρονικής διαφοράς. Εάν οι χρονικές διαφορές αφορούν στοιχεία καθαρής θέσης, τότε και ο αναβαλλόμενος φόρος επ' αυτών θα λογισθεί απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Επιπλέον, σχετικές με το ΔΛΠ 12 είναι και οι δύο διερμηνείες, η SIC 21 και SIC 25. Η πρώτη αναφέρει ότι ο αναβαλλόμενος φόρος που αναλογεί σε πάγια που αναπροσαρμόζονται σε τρέχουσες αξίες αλλά δεν αποσβένονται, πρέπει να υπολογίζεται στην αξία η οποία θα προκύψει από την ρευστοποίησή τους (πώληση) και όχι από την απόσβεσή τους επειδή ακριβώς δεν αποσβένονται. Η δεύτερη αναφέρει ότι αν υπάρξουν αλλαγές στο ευρύτερο φορολογικό καθεστώς, είτε στην εταιρεία είτε στους μετόχους έτσι ώστε οι φορολογικές υποχρεώσεις να είναι διαφορετικές, τότε η διαφορά που προκύπτει πρέπει να λογιστικοποιείται στα αποτελέσματα, εκτός εάν η αλλαγή αφορά στοιχεία που έχουν λογιστικοποιηθεί στην καθαρή θέση, οπότε ο φόρος λογίζεται ανάλογα. (Grant Thornton, 2006 Α')

3.2.2. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με το Ελληνικό Δίκαιο, ο φόρος εισοδήματος αποτελεί «βάρος εταιρικό» και λογίζεται δια μέσου του πίνακα διανομής κερδών. Προκειμένου δε να προσδιορισθεί το σχετικό ποσό φορολογικής επιβάρυνσης, λαμβάνεται ως βάση το λογιστικό αποτέλεσμα χρήσης, πλέον ή μείον τις σχετικές λογιστικές διαφορές (δηλ. ποσά εξόδων/ εσόδων που με βάση τους φορολογικούς κανόνες θα πρέπει να αντιμετωπισθούν διαφορετικά από ότι με βάση τους λογιστικούς κανόνες). Δεδομένου επίσης ότι δεν θα υπάρχει η έννοια του αναβαλλόμενου φόρου, δεν τίθεται θέμα οποιασδήποτε διάκρισης των λογιστικών διαφορών ανάλογα με τη μελλοντική τους εξέλιξη. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.2.3. Διαφορές ΔΛΠ 12 και ΕΛΠ

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 ο φόρος εισοδήματος συνιστά δαπάνη που βαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης, ενώ σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία ο φόρος εισοδήματος αποτελεί μια ταμειακή εκροή (καταβολή μέρους των

πραγματοποιούμενων κερδών ως φόρο προς την πολιτεία) η οποία επηρεάζει μόνο τα προς διάθεση κέρδη και όχι τα αποτελέσματα της χρήσης.

Η αντιμετώπιση αυτή βασίζεται στη λογική ότι το τελικό αποτέλεσμα της χρήσης αποτελεί δικαίωμα ή υποχρέωση σε περίπτωση ζημίας των μετόχων της εταιρείας. Το κράτος παρά το γεγονός ότι δικαιούται και λαμβάνει μέρος από τα κέρδη υπό τη μορφή φόρων, δεν είναι μέτοχος της εταιρείας και επομένως το ποσό που δικαιούται από τα κέρδη δεν πρέπει να εμφανίζεται ενοποιημένο – ως καθαρά κέρδη προ φόρων – με τα κέρδη που δικαιούνται οι μέτοχοι. Εξάλλου οι Οικονομικές Καταστάσεις που συντάσσονται με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αποσκοπούν στην ορθή ενημέρωση των ενδιαφερομένων (μέτοχοι, επενδυτές, πιστωτές κλπ.) σχετικά με την πορεία της εταιρείας.

Για τους παραπάνω λόγους τα ΔΛΠ προβλέπουν ότι σε περίπτωση που κάποια δαπάνη ή έσοδο θα δημιουργήσουν στο μέλλον υποχρέωση καταβολής ή απαίτηση επιστροφής φόρου, θα πρέπει η αντίστοιχη υποχρέωση ή απαίτηση επιστροφής φόρου, θα πρέπει η αντίστοιχη υποχρέωση ή απαίτηση να καταχωρείται και να εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις είτε είναι βέβαιη η δημιουργία της είτε όχι. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αναβαλλόμενης φορολογίας αποτελεί ο σχηματισμός αφορολόγητων αποθεματικών με βάση κάποιες διατάξεις νόμων. Σύμφωνα με την ελληνική πρακτική δεν δημιουργείται καμία πρόβλεψη για μελλοντικούς φόρους, ενώ παράλληλα τα αποθεματικά αυτά, τα οποία αυξάνουν τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας, περιλαμβάνουν και τον φόρο ο οποίος θα πρέπει να πληρωθεί κατά τη χρήση στην οποία πιθανόν αυτά θα διανεμηθούν στους μετόχους με οποιοδήποτε τρόπο (κεφαλαιοποίηση ή μέρισμα), καθώς ο νόμος προβλέπει ότι αυτά τα αποθεματικά σχηματίζονται από κέρδη που δεν φορολογούνται μέχρι τη στιγμή της διανομής τους.

Συνεπώς τα ίδια κεφάλαια που αποτελούν υποχρέωση προς τους μετόχους συμπεριλαμβάνουν μέσα ποσά (φόρους) που προορίζονται για το κράτος.

Τα ΔΛΠ αντίθετα προβλέπουν ότι ο φόρος που αντιστοιχεί σε αυτά τα αποθεματικά θα πρέπει να αφαιρεθεί από αυτά και να καταχωρηθεί σαν μια μελλοντική υποχρέωση της επιχείρησης, ώστε η εικόνα που παρουσιάζουν οι Οικονομικές Καταστάσεις να είναι αληθινή.

3.2.4. ΔΛΠ 19- Παροχές στο προσωπικό.

Το ΔΛΠ 19 ορίζει ότι θα πρέπει να γίνει διαχωρισμός των συστημάτων παροχών προς τους υπαλλήλους της που θα έχει κάθε επιχείρηση σε

- Υπεσχημένων παροχών και
- Καθορισμένων καταβολών

Το καταστατικό του «ταμείου» και οι τυχόν ειδικές συμβάσεις με την εταιρεία καθορίζουν την ανωτέρω φύση.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 στις περιπτώσεις συμμετοχής της εταιρείας σε «ταμείο» υπεσχημένων παροχών, πρέπει η εταιρεία να αναγνωρίσει με μορφή πρόβλεψης την υποχρέωση που της αναλογεί. Δεν αρκεί, όμως, μόνο η νομική υποχρέωση για διενέργεια πρόβλεψης αλλά και η τυχόν ηθική και εμπράγματη υποχρέωση που έχει και απορρέει από την πρακτική που ακολουθεί η εταιρεία για το σκοπό αυτό.

Ορίζει επίσης ότι το ποσό της πρόβλεψης για μελλοντικές υπεσχημένες παροχές πρέπει να υπολογίζεται με αναλογιστική μελέτη σε κάθε ημερομηνία σύνταξης ισολογισμού και μόνο με την μέθοδο της «προεξοφλημένης πιστωτικής μονάδας», και τη χρήση προεξοφλητικού επιτοκίου απόδοσης ομολόγου υψηλής ποιότητας και ρευστότητας. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.2.5. Ελληνικό Δίκαιο

Στην Ελληνική Νομοθεσία υπάρχει η διάταξη για διενέργεια πρόβλεψης για τις αποζημιώσεις συνταξιοδότησης και απόλυσης προσωπικού, η οποία υπολογίζεται με βάση πίνακες του Ν. 2112/1920. Με βάση μία ειδική γνωμάτευση του Νομικού Συμβουλίου του κράτους, το 40% της ανωτέρω συνολικής υποχρέωσης θεωρείται λογιστικά αποδεκτό για καταχώρηση.

Βέβαια, ο Ν. 2190/1920 αναφέρει για διενέργεια προβλέψεων για όλους τους πιθανούς κινδύνους, όμως στην πράξη δεν γίνεται εγγραφή για σχήματα υπεσχημένων παροχών. (Σακέλλης, 2005).

3.2.6. Διαφορές ΔΛΠ 19 και ΕΛΠ

Τα ΔΛΠ προβλέπουν ότι τα αποτελέσματα βαρύνονται κατά το μέρος που αναλογεί σε κάθε επιχείρηση με το προβλεπόμενο κόστος των συνταξιοδοτικών παροχών που η επιχείρηση θα καταβάλλει στο μέλλον, όπως αυτό προκύπτει από ένα καθορισμένο πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών. Στην Ελληνική Φορολογική

Νομοθεσία, ως φορολογικά εκπιπτόμενη δαπάνη αναγνωρίζεται μόνο η πρόβλεψη που αντιστοιχεί στην αποζημίωση του προσωπικού που συνταξιοδοτείται το επόμενο οικονομικό έτος.

3.2.7. ΔΛΠ 37-Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις

Το παρόν πρότυπο ορίζει την Πρόβλεψη ως μια υποχρέωση αβέβαιου χρόνου ή ποσού, η οποία προκύπτει από γεγονότα του παρελθόντος, τα οποία αναμένεται να προκαλέσουν εκροή πόρων.

Ενδεχόμενη υποχρέωση την πιθανή δέσμευση, που προκύπτει από γεγονότα του παρελθόντος και θα πραγματοποιηθεί αν συμβούν αβέβαια μελλοντικά γεγονότα. Στην περίπτωση που μία παρούσα δέσμευση δεν είναι πιθανόν ότι θα προκαλέσει οικονομική εκροή, ή το ποσό της δέσμευσης δεν μπορεί να αποτιμηθεί βάσιμα, τότε αυτή δεν καταχωρείται.

Μια πρόβλεψη καταχωρείται όταν:

1. Μια επιχείρηση έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος.
2. Είναι πιθανόν ότι θα προκύψει εκροή πόρων.
3. Μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

Το ποσό που καταχωρείται ως πρόβλεψη πρέπει να είναι η ορθή εκτίμηση της δαπάνης, που απαιτείται για να διακανονιστεί η δέσμευση κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η επίδραση της διαχρονικής αξίας τους χρήματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την εκτίμηση του ποσού της πρόβλεψης, όχι όμως και τα κέρδη από αναμενόμενη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων.

Επίσης, ως πρόβλεψη πρέπει να καταχωρείται η παρούσα δέσμευση από μία επαχθή σύμβαση.

Ακόμη, οι προβλέψεις πρέπει να αναθεωρούνται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού και η χρήση των προβλέψεων πρέπει να γίνεται μόνο για δαπάνες που τις αφορούν.

Επίσης, επιτρέπεται η αποτίμηση (προεξόφληση) της πρόβλεψης σε παρούσα αξία όταν το ποσό είναι πολύ σημαντικό και εξαρτάται από τον παράγοντα χρόνο, όμως σε ότι αφορά ενδεχόμενες απαιτήσεις το πρότυπο ορίζει ότι δεν πρέπει να γίνεται καμία καταχώριση.

Τέλος, η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί έναν πίνακα με την κίνηση των προβλέψεων, ο οποίος θα περιλαμβάνει τις λογιστικές αξίες κατά την έναρξη και λήξη της χρήσης, καθώς επίσης και στοιχεία για τις πρόσθετες προβλέψεις που διενεργήθηκαν ή αντίστοιχα μειώσεις αυτών. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.2.8. Ελληνικό Δίκαιο

Η αρχή της συντηρητικότητας επιβάλλει στις επιχειρήσεις των λογισμό προβλέψεων για ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή ζημίες που θα προκύψουν στο μέλλον, χωρίς να μπορεί επακριβώς να προσδιοριστεί ο χρόνος και το ποσό τους.

Οι προβλέψεις που λογίζονται είναι γενικές και συνήθως ο τρόπος υπολογισμού τους ακολουθεί ειδικές φορολογικές διατάξεις.

Επίσης, ο Ν. 2190/1920 ορίζει σαν γενική αρχή, ότι οι προβλέψεις πρέπει να διενεργούνται για κάθε κίνδυνο, που δύναται να εντοπισθεί.

Αν δεν είναι εφικτό να προσδιορισθεί το ποσό, απαιτείται γνωστοποίηση στο προσάρτημα. Απαγορεύεται όμως να διενεργούνται προβλέψεις εσόδων. (Ντζανάτος, 2008)

3.2.9. Διαφορές ΔΛΠ 37 και ΕΛΠ.

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ, επιχείρηση οφείλει να διενεργεί προβλέψεις για:

1. πιθανή απομείωση της τρέχουσας αξίας παγίων,
2. πιθανά μελλοντικά έξοδα.

Ο Ελληνικός φορολογικός νόμος (άρθρο 31 ΚΦΕ) δεν αναγνωρίζει φορολογικά την έκπτωση των ανωτέρω προβλέψεων, παρά μόνο στο βαθμό που υπάρχει ρητή πρόβλεψη (δηλαδή οι ειδικές προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις και για συνταξιοδότηση προσωπικού.). Στο βαθμό αυτό στην πράξη οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν πραγματοποιούν προβλέψεις πέραν των φορολογικά αναγνωριζόμενων.

Με την εφαρμογή των ΔΛΠ, θα πραγματοποιούνται ειδικές προβλέψεις βάσει συγκεκριμένων στοιχείων που τεκμηριώνουν την πιθανότητα απώλειας της απαίτησης. Γενικές προβλέψεις, στο μέτρο βέβαια που κρίνονται σκόπιμες θα σχηματίζονται επίσης βάσει δικαιολογημένων εκτιμήσεων της τράπεζας και όχι βάσει ορισμένου από πριν ποσοστού. (Grant Thornton, 2006 Β').

3.2.10. Επίδραση των ΔΑΠ 12, 19, 37 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αύξηση των δανειακών υποχρεώσεων οι οποίες ανέρχονται σε €34.972 εκατ. (+28%) αποτελώντας το 53% στο σύνολο των υποχρεώσεων. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αυξήθηκαν κατά 16%, ενώ οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αυξήθηκαν κατά 7% σε σχέση με το 2006. Επίσης οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού στο σύνολο των εταιρειών του Χ.Α.Α. (εκτός Τραπεζών) ανέρχονται σε ποσό € 2.111 εκατ. και μειώθηκαν κατά 3% και τέλος το 78% των εταιρειών δεν γνωστοποιεί διακριτά τις προβλέψεις φόρων για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. (Grant Thornton, 2007).

3.3. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

3.3.1. ΔΑΠ 11 Συμβάσεις κατασκευής έργων.

Οι συμβάσεις κατασκευής έργων θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σε επίπεδο κάθε μίας ξεχωριστής σύμβασης (εκτός εάν οι συμβάσεις έχουν συναφθεί σαν ένα ενιαίο σύνολο ή αποτελούν στην πραγματικότητα μέρος ενός ενιαίου προγράμματος με γενικό όριο κέρδους). Τα συμβατικά έσοδα και έξοδα θα πρέπει να αναγνωρίζονται με βάση το ποσοστό ολοκλήρωσης του έργου (percentage of completion) κατά την ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού όταν η έκβαση της σύμβασης μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Σε περίπτωση μη αξιόπιστης εκτίμησης του αποτελέσματος της σύμβασης το κόστος θα πρέπει να βαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης στην οποία πραγματοποιήθηκε και το έσοδο θα πρέπει να καταχωρείται μόνο στην έκταση που το πραγματοποιημένο συμβατικό κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί (cost recovery method). Οποιαδήποτε αναμενόμενη ζημία από την σύμβαση κατασκευής θα πρέπει να επιβαρύνει άμεσα τα αποτελέσματα.

Οι γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από την επιχείρηση είναι:

- Το ποσό του συμβατικού εσόδου που καταχωρήθηκε στα έσοδα της χρήσης
- Τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του συμβατικού εσόδου που καταχωρήθηκε στην χρήση
- Τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του ποσοστού ολοκλήρωσης των συμβάσεων σε εξέλιξη

- Για τις συμβάσεις σε εξέλιξη θα πρέπει να γνωστοποιούνται το συγκεντρωτικό ποσό των δαπανών που έγιναν και των κερδών που καταχωρήθηκαν (μείον τις καταχωρηθείσες ζημίες) καθώς και το ποσό των προκαταβολών που εισπράχθηκαν και των παρακρατήσεων
- Το μικτό ποσό που οφείλεται από τους πελάτες για το συμβατικό έργο ως απαίτηση
- Το μικτό ποσό που οφείλεται στους πελάτες για το συμβατικό έργο ως υποχρέωση
- Κάθε ενδεχόμενη υποχρέωση ή απαίτηση. (Grant Thornton, 2006 Α')

3.3.2. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με την γνωμάτευση Νο 257/1995 του ΕΣΥΛ, οι μακροχρόνιες συμβάσεις θα πρέπει να λογιστικοποιούνται είτε χρησιμοποιώντας την μέθοδο της τμηματικής περάτωσης του έργου ή με βάση την μέθοδο ολοκλήρωσης του έργου. Η συνήθης, όμως, μέθοδος λογιστικοποίησης είναι η αναγνώριση του εσόδου με βάση τις τιμολογήσεις, οι οποίες ακολουθούν τις αντίστοιχες πιστοποιήσεις. Το κόστος καταχωρείται στη χρήση στην οποία πραγματοποιείται, ενώ τυχόν μελλοντικές ζημίες δεν αναγνωρίζονται. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.3.3. ΔΛΠ 17-Μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις (finance or capital leases) απεικονίζονται ως απαιτήσεις και είναι αυτές κατά τις οποίες οι κίνδυνοι και τα οφέλη έχουν μεταβιβασθεί στον μισθωτή. Επομένως, το ελάχιστο σύνολο των μισθωμάτων που πρόκειται να εισπραχθούν κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, πλέον της υπολειμματικής αξίας των εκμισθωμένων παγίων, κεφαλαιοποιούνται και εμφανίζονται ως απαιτήσεις κατά πελατών.

Τα έσοδα από τις μισθώσεις αναγνωρίζονται τμηματικά καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης και λογίζονται στα έσοδα από τόκους.

Για να χαρακτηριστεί μία μίσθωση ως χρηματοδοτική, θα πρέπει να τηρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

1. Μεταβίβαση κυριότητας εκμισθωμένου παγίου στον μισθωτή κατά τη λήξη της μίσθωσης.

2. Παρέχεται στο μισθωτή η δυνατότητα αγοράς του παγίου στο τέλος της μίσθωσης σε αξία σημαντικά χαμηλότερη από την αναμενόμενη αγοραία αξία το παγίου και υπάρχει πρόθεση αγοράς του παγίου από πλευράς μισθωτή.
3. Η διάρκεια μίσθωσης καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της ωφέλιμης ζωής το παγίου ανεξάρτητα από μεταβίβαση κυριότητας η μη.
4. Η παρούσα αξία των μισθωμάτων είναι μεγαλύτερη ή περίπου ίση από την αγοραία αξία του παγίου ανεξάρτητα από μεταβίβαση κυριότητας ή μη.

Επίσης, ορίζει στα βιβλία του εκμισθωτή:

1. Το σύνολο των τοκοχρεωλυτικών μισθωμάτων απεικονίζεται σαν απαίτηση και πιστώνεται με τα εισπραττόμενα μισθώματα.
2. Το σύνολο των τόκων των μισθωμάτων πιστώνεται σε λογαριασμό εσόδων επομένων χρήσεων (unearned income) και μεταφέρεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Ενώ στα βιβλία του μισθωτή:

1. Το μισθωμένο πάγιο απεικονίζεται στα πάγια και πιστώνεται σχετική υποχρέωση. Κεφαλαιοποιείται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τρέχουσας αξίας των παγίων που μισθώνονται και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων.
2. Το μέρος του τοκοχρεωλυτικού μισθώματος που αφορά κεφάλαιο μειώνει τη σχηματισθείσα υποχρέωση.
3. Το μέρος του μισθώματος που αφορά τόκους μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσεως σαν χρηματοοικονομικό έξοδο.
4. Το πάγιο αποσβένεται βάσει της ωφέλιμης ζωής του. Στην περίπτωση που δεν πρόκειται να μεταβιβασθεί η κυριότητα, αποσβένεται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ ωφέλιμης ζωής και διάρκειας μίσθωσης. (Ντζανάτος, 2008)

Πώληση και επαναμίσθωση

Στις περιπτώσεις πώλησης και επαναμίσθωσης σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης, η τυχόν διαφορά μεταξύ τιμήματος πώλησης και καθαρής αναπόσβεστης αξίας του παγίου, κεφαλαιοποιείται και αποσβένεται στην διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση λειτουργικής μίσθωσης, η παρόμοια διαφορά, πρέπει να πάει στα αποτελέσματα. Αν η τιμή πώλησης είναι χαμηλότερη της τρέχουσας αξίας του παγίου, τότε επιτρέπεται υπό όρους η κεφαλαιοποίηση και απόσβεση. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.3.4. Ελληνικό Δίκαιο

Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μισθώσεως εμφανίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις (operational leases). Στο τέλος της μίσθωσης η κυριότητα των μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων μεταβιβάζεται στον μισθωτή σε τιμή σημαντικά χαμηλότερη από την πραγματική τους αξία. Τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία εμφανίζονται στον ισολογισμό ως αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται με τη διάρκεια της σύμβασης. Τα μηνιαία μισθώματα καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως με τη μέθοδο του δεδουλευμένου.

Η διαφορά μεταξύ τιμήματος και αξίας παγίου λογίζεται κατευθείαν στα αποτελέσματα. (Grant Thornton, 2006)

3.3.5. Διαφορές ΔΛΠ 17 και ΕΛΠ

Τα ΔΛΠ σε αντίθεση με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας αναγνωρίζουν τον χρηματοδοτικό χαρακτήρα των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και κατά συνέπεια επιβάλλουν διαφορετικούς κανόνες για τη λογιστική απεικόνιση τους. Οι διαφορές αυτές στη λογιστική απεικόνιση επηρεάζουν και ορισμένες διατάξεις του Ν.1665/1986 για το leasing, με τις οποίες έρχονται σε ευθεία αντίθεση, δεδομένου ότι ο Ν.1665/1986, μολονότι αναφέρεται τυπικά στην χρηματοδοτική μίσθωση (financial leasing), ουσιαστικά έχει βασιστεί στα χαρακτηριστικά της απλής, δηλαδή χωρίς χρηματοδοτικό χαρακτήρα, μίσθωσης (operating leasing). (Σακέλλης, 2005).

3.3.6. ΔΛΠ 20- Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης

Το ΔΛΠ 20 καθορίζει τις παρακάτω έννοιες:

Κράτος: αναφέρεται στο Δημόσιο, στις δημόσιες υπηρεσίες και σε παρόμοιες τοπικές, εθνικές ή διεθνείς αρχές.

Κρατική υποστήριξη: είναι τα άμεσα μέτρα που λαμβάνονται από το κράτος με σκοπό την παροχή οικονομικού πλεονεκτήματος σε συγκεκριμένη επιχείρηση ή κατηγορία επιχειρήσεων.

Κρατική επιχορήγηση: είναι η ενίσχυση που παρέχεται από το κράτος με την μορφή μεταβίβασης πόρων σε μια επιχείρηση, η οποία είναι επιδεκτική αποτίμησης και δίνεται ως ανταπόδοση τήρησης ορισμένων όρων που σχετίζονται με την λειτουργία της.

Επιχορηγήσεις που αφορούν Ενεργητικό: είναι εκείνες που αφορούν την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, ενώ όσες δεν σχετίζονται με αυτά αφορούν επιχορηγήσεις Αποτελεσμάτων.

Χαριστικά Δάνεια: είναι εκείνα για τα οποία ο δανειστής κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις παραιτείται από την εξόφλησή τους.

Λογισμός κρατικών επιχορηγήσεων

Η επιχείρηση πρέπει να καταχωρήσει την επιχορήγηση όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι θα συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί. Ο λογισμός στα έσοδα πρέπει να γίνεται με τρόπο συστηματικό για κάθε χρήση, συσχετίζοντας τις αντίστοιχες προς συμψηφισμό δαπάνες, ενώ δεν επιτρέπεται η απευθείας πίστωση στα Ίδια Κεφάλαια.

Σε ότι αφορά τις επιχορηγήσεις που λαμβάνονται για κάλυψη πραγματοποιημένων ζημιών ή για άμεση οικονομική ενίσχυση χωρίς την διενέργεια σχετικών δαπανών καταχωρούνται ως έσοδα της χρήσης στην οποία δημιουργείται το δικαίωμα είσπραξής της.

Η εμφάνιση των επιχορηγήσεων που αφορούν το Ενεργητικό γίνεται είτε με την μορφή εσόδου επόμενων χρήσεων, είτε αφαιρετικά από την λογιστική αξία των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης είτε σε πίστωση λογαριασμού εσόδου, είτε αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων.

Επιστροφή κρατικών επιχορηγήσεων

Όταν δημιουργείται υποχρέωση επιστροφής της επιχορήγησης, θα πρέπει να συμψηφιστεί το τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο των εσόδων επόμενων χρήσεων και με την διαφορά αν υπάρχει, να επιβαρυνθούν τα αποτελέσματα.

Το επιστρεφόμενο ποσό που αφορά σε περιουσιακό στοιχείο της επιχείρησης πρέπει να αυξήσει την λογιστική αξία του στοιχείου αυτού ή να συμψηφίσει το υπόλοιπο των εσόδων επόμενης χρήσης και η τυχόν διαφορά να επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης.

Επίσης, το ΔΛΠ 20 ορίζει ότι η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί την ακολουθούμενη λογιστική μέθοδο αναφορικά με τις κρατικές επιχορηγήσεις. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.3.7. Ελληνικό Δίκαιο

Το ΕΓΛΣ και οι σχετικές με το θέμα Γνωματεύσεις του Ε.Σ.Υ.Λ., καθορίζουν τη λογιστική αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων.

Στην ουσία το Ελληνικό Δίκαιο έχει υιοθετήσει το ΔΛΠ 20 και είναι πλήρως εναρμονισμένο με την 4^η Οδηγία της Ε.Ε. μέσω του Ν. 2601/1998 (όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 3299/2004) και ο οποίος ορίζει τις προϋποθέσεις λήψης κρατικών επιχορηγήσεων.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των επιχορηγήσεων, καταχωρούνται σε πίστωση λογαριασμού εσόδου, ενώ οι επιχορηγήσεις που αφορούν την αγορά πάγιων περιουσιακών στοιχείων, εμφανίζονται σε λογαριασμούς της καθαρής θέσης. Οι εν λόγω λογαριασμοί δεν αποτελούν αποθεματικά διότι δεν σχηματίζονται από διακράτηση κερδών της επιχείρησης.

Προκειμένου να υπάρχει ορθολογική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσης με τις διενεργούμενες αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που επιχορηγήθηκαν, διενεργείται αναλογικά μείωση των λογαριασμών επιχορήγησης, σε πίστωση του εσόδου της χρήσης. Η μείωση αυτή πραγματοποιείται με συντελεστή ανάλογο του συντελεστή απόσβεσης του πάγιου στοιχείου. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.3.8. Διαφορές ΔΛΠ 20 και ΕΛΠ

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 η αρχική καταχώριση των κρατικών επιχορηγήσεων γίνεται μόνο όταν υπάρχει βεβαιότητα ότι η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ η επιχορήγηση καταχωρείται όταν υπάρχει βεβαιότητα ότι θα εισπραχθεί, ενώ δεν εξετάζει τη βεβαιότητα συμμόρφωσης της επιχείρησης με τους όρους της επιχορήγησης.

Επίσης οι κρατικές επιχορηγήσεις για απόκτηση παγίων σύμφωνα με τα ΔΛΠ, δεν απεικονίζονται στην καθαρή θέση αλλά η επιχείρηση έχει εναλλακτικά την δυνατότητα να είτε να μειώσει το κόστος απόκτησης του παγίου είτε να τις εμφανίσει

ως έσοδο επόμενης χρήσης. Κατά την Ελληνική Νομοθεσία όμως, η επιχορήγηση καταχωρείται απευθείας στην πίστωση λογαριασμού καθαρής θέσης, ενώ δεν παρέχεται η δυνατότητα καταχώρησης της επιχορήγησης στην πίστωση των επιχορηγούμενων στοιχείων.

Για τις επιχορηγήσεις που δίνονται από το κράτος στην επιχείρηση για την κάλυψη πραγματοποιημένων εξόδων ή ζημιών, το ΔΛΠ 20 ορίζει ότι πρέπει να λογίζονται ως ανόργανα έσοδα της χρήσεως στην οποία δημιουργείται το δικαίωμα είσπραξής τους. Κατά τα ΕΛΠ η επιχορήγηση καταχωρείται στην πίστωση αρμόδιων υπολογαριασμών του λογαριασμού οργανικών εσόδων «Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων» του ΕΓΛΣ.

Σχετικά με άλλες μορφές επιχορηγήσεων το ΔΛΠ 20 αναφέρει ότι η επιχορήγηση που δεν εισπράττεται αλλά εκπίπτει από τις υποχρεώσεις προς το δημόσιο, εξομοιώνεται με εισπραττόμενη επιχορήγηση. Από την άλλη, σύμφωνα με την Ελληνική Φορολογική Νομοθεσία η μείωση της φορολογίας δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως επιχορήγηση. (Σακέλλης, 2005)

3.3.9. ΔΛΠ 23- Κόστος Δανεισμού

Το ΔΛΠ 23 ορίζει ως Κόστος Δανεισμού τους τόκους και τις άλλες δαπάνες που πραγματοποιούνται από μια επιχείρηση για τη λήψη δανείων.

Επίσης ως μη άμεσα εκμεταλλεύσιμο περιουσιακό στοιχείο εκείνο που χρειάζεται μια σημαντική χρονική περίοδος προετοιμασίας για τη χρήση για την οποία προορίζεται, ή για την πώλησή του.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 23 το κόστος δανεισμού πρέπει να λογίζεται στα έξοδα της χρήσης στην οποία πραγματοποιείται με παράλληλη γνωστοποίηση των μεθόδων που υιοθετήθηκαν για το λογισμό του.

Ωστόσο, το κόστος δανεισμού που σχετίζεται με την αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ενός μη άμεσα εκμεταλλεύσιμου περιουσιακού στοιχείου, πρέπει να μεταφέρεται στα πάγια.

Ο προσδιορισμός του ποσού που πρέπει να συμπεριληφθεί στα πάγια στοιχεία, γίνεται με βάση την πραγματική δανειακή δαπάνη της χρήσης, μειωμένη με το τυχόν επενδυτικό έσοδο από την προσωρινή τοποθέτηση του δανείου αυτού. Στην περίπτωση που τα κεφάλαια προέρχονται από γενικό δανεισμό της επιχείρησης και χρησιμοποιούνται για την απόκτηση ενός μη άμεσα εκμεταλλεύσιμου περιουσιακού στοιχείου, τότε το κράτος δανεισμού που πρέπει να μεταφερθεί στα πάγια,

προσδιορίζεται με την εφαρμογή ενός επιτοκίου κεφαλαιοποίησης (μέσος σταθμικός όρος του κόστους δανεισμού σε σχέση με τα δάνεια της επιχειρήσεως που μένουν ακρησιμοποίητα κατά την διάρκεια της χρήσης, εξαιρουμένων των δανείων για την απόκτηση πάγιων στοιχείων).

Η μεταφορά του κόστους δανεισμού στο πάγιο ενεργητικό αρχίζει όταν διενεργείται η επενδυτική δαπάνη, πραγματοποιείται το κόστος δανεισμού και οι δραστηριότητες που είναι αναγκαίες βρίσκονται σε εξέλιξη.

Αντίστοιχα, η μεταφορά του κόστους δανεισμού πρέπει να αναστέλλεται όταν η ενεργός ανάπτυξη έχει διακοπεί, ή να παύει όταν οι αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου έχουν ουσιαστικά περατωθεί.

Στην περίπτωση τμηματικής περάτωσης ενός περιουσιακού στοιχείου, μη άμεση εκμεταλλεύσιμου, του οποίου κάθε τμήμα είναι κατάλληλο να χρησιμοποιηθεί, ενόσω η κατασκευή συνεχίζεται για τα υπόλοιπα τμήματα, τότε πρέπει να παύσει η μεταφορά κόστους δανεισμού όταν το τμήμα αυτό ολοκληρωθεί. (Ντζανάτος, 2008).

3.3.10. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ τα έξοδα (τόκοι), που πραγματοποιούνται από την χρηματοοικονομική λειτουργία της επιχείρησης επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της επιχείρησης, εκτός εκείνων που αφορούν την χρηματοδότηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία βρίσκονται στην κατασκευαστική περίοδο.

Οι τόκοι αυτοί, σύμφωνα με το άρθρο 43 § 3 του Ν. 2190/1920, είναι δυνατόν να θεωρηθούν έξοδα πολυετούς αποσβέσεως και να αποσβένονται είτε εφ' άπαξ, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μια πενταετία.

Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο οι τυχόν συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από χρηματοδότηση πάγιων στοιχείων με δάνεια σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται σε ειδικό λογαριασμό εξόδων πολυετούς απόσβεσης, και τμηματικά επιβαρύνουν τα αποτελέσματα, ανάλογα με την υπόλοιπο χρονική διάρκεια των εν λόγω δανείων. Στην περίπτωση πρόωρης εξόφλησης των δανείων σε ξένο νόμισμα που χρησιμοποιήθηκαν για κτήση πάγιων στοιχείων, το αναπόσβεστο υπόλοιπο των συναλλαγματικών διαφορών επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης, στην οποία πραγματοποιήθηκε η εξόφληση των δανείων. (Σακέλλης, 2005).

3.3.11. Διαφορές ΔΛΠ 23 και ΕΛΠ

Σύμφωνα με την εναλλακτική μέθοδο του ΔΛΠ 23 ο τόκος βαρύνει το κόστος των μη άμεσα εκμεταλλεύσιμων περιουσιακών στοιχείων και αποσβένεται με τους συντελεστές απόσβεσης των στοιχείων αυτών. Σύμφωνα, όμως με τα ΕΛΠ ο τόκος δεν βαρύνει το κόστος του στοιχείου, αλλά αντιμετωπίζεται ως έξοδο πολυετούς απόσβεσης και αποσβένεται είτε εφάπαξ στη χρήση που το στοιχείο τέθηκε σε χρήση, είτε τμηματικά και ισόποσα το αργότερο μέσα στα πέντε επόμενα έτη από αυτή τη χρήση.

Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζει το ΔΛΠ 23, οι τόκοι δανείων είναι δυνατόν να επιβαρύνουν το κόστος των αποθεμάτων, ενώ τα ΕΛΠ αποκλείουν την ενσωμάτωση των τόκων στο κόστος των αποθεμάτων.

Επίσης, το ΔΛΠ 23 ορίζει ότι η «κατασκευαστική περίοδος», οι τόκοι της οποίας κεφαλαιοποιούνται, καταλαμβάνει αποκλειστικά την περίοδο που διαρκεί η κατασκευή του παγίου και οι τόκοι υπολογίζονται επί του επενδυμένου κεφαλαίου. Η Ελληνική Νομοθεσία, ορίζει από την άλλη ότι η «κατασκευαστική περίοδος» αρχίζει από τη λήψη του δανείου και οι τόκοι δεν υπολογίζονται επί του επενδυμένου κεφαλαίου, αλλά κεφαλαιοποιούνται οι τόκοι του δανείου που λήφθηκε για την κατασκευή του συγκεκριμένου ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ΔΛΠ 23 κοστολογούνται οι τόκοι του επενδυμένου κεφαλαίου, ανεξάρτητα αν το επενδυμένο κεφάλαιο προέρχεται από ειδικό δάνειο που ελήφθη για την επένδυση ή από γενικό δανεισμό. Ενώ στην Ελληνική Νομοθεσία κοστολογούνται μόνο οι τόκοι των ειδικών δανείων που ελήφθησαν για την επένδυση και όχι οι τόκοι των γενικών δανείων μέρος των οποίων επενδύθηκε στο κατασκευαζόμενο πάγιο περιουσιακό στοιχείο. (Σακέλλης, 2005)

3.3.12. ΔΛΠ 29- Οικονομικές Καταστάσεις σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες

Δεν καθορίζεται με βάση το πρότυπο αυτό κάποιο συγκεκριμένο ποσοστό από το οποίο θεωρείται ότι αρχίζει ο υπερπληθωρισμός. Ο υπερπληθωρισμός φαίνεται από χαρακτηριστικά του οικονομικού περιβάλλοντος μιας χώρας στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων τα ακόλουθα:

- Ο πληθυσμός προτιμά να διατηρεί τον πλούτο του σε μη νομισματικά στοιχεία ή σε ένα σχετικά σταθερό νόμισμα.
- Ο σωρευμένος πληθωρισμός τα τελευταία τρία έτη πλησιάζει ή υπερβαίνει το 100%.

- Επιτόκια, μισθοί και τιμές συνδέονται προς έναν δείκτη τιμών.
- Πωλήσεις και αγορές επί πιστώσει λαμβάνουν χώρα σε τιμές, που συμψηφίζουν την αναμενόμενη ζημία της αγοραστικής δύναμης κατά την διάρκεια της περιόδου της πίστωσης, ακόμη και αν αυτή είναι πολύ μικρή.

Επίσης σε περίπτωση κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων σε νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να εμφανίζονται βάσει των τρεχουσών μονάδων μέτρησης κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Τα συγκριτικά κονδύλια της προηγούμενης χρήσης και κάθε πληροφόρηση που σχετίζεται με προηγούμενες χρήσεις πρέπει επίσης να εμφανίζονται βάσει τρεχουσών μονάδων μέτρησης κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Το κέρδος ή η ζημία της καθαρής νομισματικής θέσης που προκύπτει από την αναμόρφωση των κονδυλίων σε τρέχουσες μονάδες μέτρησης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στα καθαρά αποτελέσματα και να γνωστοποιείται ξεχωριστά.

Οι γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καταρτίζονται σε νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας είναι οι παρακάτω:

- Το γεγονός ότι οι οικονομικές καταστάσεις και τα αντίστοιχα κονδύλια των προηγούμενων χρήσεων έχουν αναπροσαρμοστεί, λόγω μεταβολών της γενικής αγοραστικής δύναμης του νομίσματος, στο οποίο τηρούνται τα βιβλία και εμφανίζονται βάσεις τρεχουσών μονάδων μέτρησης κατά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.
- Αν οι οικονομικές καταστάσεις βασίζονται στην προσέγγιση του ιστορικού ή του τρέχοντος κόστους.
- Η ταυτότητα και το επίπεδο του γενικού δείκτη τιμών κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, καθώς και η μεταβολή του δείκτη κατά την διάρκεια της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης.

Στην Ελληνική Νομοθεσία όμως δεν υπάρχει κάτι σχετικό με το θέμα που αναλύεται στο ΔΛΠ 29. (Grant Thornton, 2006 Α')

3.3.13. ΔΛΠ 41-Γεωργία

Το ΔΛΠ 41 καθορίζει τον χειρισμό, την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται σχετικά με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 41, καθορίζεται ο τρόπος λογιστικοποίησης των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων, η γεωργική παραγωγή μέχρι το σημείο της σοδειάς και των κυβερνητικών επιχορηγήσεων. Ως γεωργική εκμετάλλευση ορίζεται

η διοίκηση από μια επιχείρηση της μετατροπής των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων σε γεωργικό προϊόν ή σε επιπλέον βιολογικά περιουσιακά στοιχεία. Το Βιολογικό Περιουσιακό Στοιχείο ορίζεται σαν ένα ζώο ή φυτό. Τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις σε εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα για την πώλησή τους, όταν η εύλογη αξία μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα. Η γεωργική παραγωγή θα πρέπει επίσης να απεικονίζεται στην εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο ΔΛΠ 2. Κάθε κέρδος ή ζημία που προκύπτει από την αποτίμηση σε εύλογες αξίες των παραπάνω θα πρέπει να καταχωρείται στα αποτελέσματα της περιόδου που η διαφορά αυτή προέκυψε.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις θα πρέπει να αναγνωρίζονται σαν έσοδο μόνο εάν αυτές θεωρούνται ως εισπρακτέες ή έχουν πληρωθεί οι όροι για την χορήγησή τους.

Κάθε επιχείρηση γεωργικής δραστηριότητας θα πρέπει να γνωστοποιεί τα ακόλουθα στις οικονομικές της καταστάσεις σύμφωνα:

- Το συνολικό κέρδος ή ζημία που προέκυψε από την αποτίμηση σε εύλογες αξίες των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων ή της γεωργικής παραγωγής σε σχέση με την αρχική τους αποτίμηση.
- Θα πρέπει να γίνεται διαχωρισμός των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων σε κατηγορίες, καθώς και την φύση των δραστηριοτήτων για κάθε κατηγορία.
- Ποσοτικά στοιχεία για την κίνηση κάθε κατηγορίας βιολογικών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και το προϊόν που παράχθηκε από αυτές μέσα στην χρήση.
- Τον τρόπο υπολογισμού της εύλογης αξίας.
- Τις τυχόν επιβαρύνσεις ή δεσμεύσεις που υπάρχουν πάνω στα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία και την γεωργική παραγωγή.
- Συμφωνία της κίνησης της λογιστικής αξίας των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην αρχή και την λήξη κάθε περιόδου.
- Την περιγραφή περιπτώσεων όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα.
- Πληροφορίες σχετικά με την φύση, τις ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις και τυχόν μειώσεις στις αξίες των κρατικών επιχορηγήσεων. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

Τέλος όσον αφορά στο ελληνικό δίκαιο δεν υπάρχει τίποτα σχετικό με το ΔΛΠ 41.

3.4.ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

3.4.1. ΔΛΠ 21- Επίδραση των Μεταβολών στις Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Το ΔΛΠ 21 ορίζει ότι στην ημερομηνία σύνταξης ισολογισμού,

1. τα νομισματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας με βάση την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος
2. και τα μη-νομισματικά στοιχεία (που εκφράζονται σε ιστορικό κόστος) μετατρέπονται με βάση την ισοτιμία της αρχικής αναγνώρισης.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν λογίζονται κατά κανόνα στα αποτελέσματα. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

Συμμετοχή σε θυγατρική εταιρεία σε ξένο νόμισμα:

Οι συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση τέλους χρήσης λογίζονται σε λογαριασμό αποθεματικού στην καθαρή θέση και κατά την πώληση της συμμετοχής αυτής μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Εάν υπάρχει υποχρέωση σε ξένο νόμισμα με σκοπό να αντισταθμίσει το συναλλαγματικό κίνδυνο της συμμετοχής σε ξένο νόμισμα, τότε οι συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση αυτής της υποχρέωσης λογίζονται σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού στη καθαρή θέση, έως ότου πωληθεί η συμμετοχή οπότε και μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Για την ενσωμάτωση ισολογισμού υποκαταστήματος ή αυτοτελούς οικονομικής κατάστασης σε ξένο νόμισμα στις κύριες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας που ανήκει, το ΔΛΠ 21 καθορίζει την ακόλουθη διαδικασία:

- Όλο το ενεργητικό και όλο το παθητικό μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς με την ισοτιμία κλεισίματος.
- Τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς με βάση τις ισοτιμίες που αυτά ιστορικά αναγνωρίστηκαν.
- Όλες οι προκύψασες συναλλαγματικές διαφορές λογίζονται σε λογαριασμό αποθεματικού στην καθαρή θέση. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.4.2. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία όλα τα στοιχεία μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος.

Όσον αφορά στις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες σε ξένο νόμισμα ή την ενσωμάτωση ισολογισμού υποκαταστήματος ή αυτοτελούς οικονομικής κατάστασης σε ξένο νόμισμα στις κύριες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας, στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχει συγκεκριμένη διάταξη. Η συνηθέστερη πρακτική είναι αυτή των ΔΛΠ. (Ντζανάτος, 2008).

3.4.3. Διαφορές ΔΛΠ 21 και ΕΛΠ

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 21 οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται συνήθως, στα Αποτελέσματα Χρήσεως. Κατά την Ελληνική Νομοθεσία όμως οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές βαρύνουν τα Αποτελέσματα Χρήσεως, εκτός από αυτές που προέρχονται από δάνεια ή πιστώσεις που διατέθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν ως έξοδο πολυετούς απόσβεσης. (Σακέλλης, 2005).

3.4.4. ΔΛΠ 24- Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών

Συνδεδεμένα σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 24 θεωρούνται δύο μέρη αν το ένα έχει δυνατότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί ουσιώδη επιρροή πάνω στο άλλο μέρος κατά την λήψη οικονομικών ή επιχειρηματικών αποφάσεων. Παραδείγματα σχέσεων για τον χαρακτηρισμό δύο μερών ως συνδεδεμένων είναι:

- Σχέση μητρικής με θυγατρική (ΔΛΠ 27)
- Εταιρίες οι οποίες βρίσκονται κάτω από κοινό έλεγχο
- Συγγενείς εταιρίες (ΔΛΠ 28)
- Εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο εταιρίας και συμμετοχή στην χάραξη της οικονομικής και επιχειρηματικής της πορείας

Οι γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν:

- Σχέσεις μεταξύ συνδεδεμένων μερών ανεξάρτητα της ύπαρξης συναλλαγών μεταξύ των μερών.
- Φύση, είδος και ποσό (ή ποσοστό) των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη με κατάλληλη κατηγοριοποίηση. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.4.5. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920, συνδεδεμένες επιχειρήσεις θεωρούνται:

- Επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση μητρικής προς θυγατρική (μέσω συμμετοχικής σχέσης ή δεσπόζουσας επιρροής)
- Θυγατρικές των παραπάνω εταιριών ή συνδεδεμένες προς τις παραπάνω εταιρίες

Οι γνωστοποιήσεις οι οποίες πρέπει να γίνονται στο προσάρτημα περιλαμβάνουν:

- Για εταιρίες οι οποίες υπάρχει συμμετοχή άνω του 10% του κεφαλαίου τους, παρατίθεται ανάλυση η οποία περιλαμβάνει την έδρα, την επωνυμία, το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων και το συνολικό αποτέλεσμα της τελευταίας χρήσης για την οποία καταρτίστηκαν οικονομικές καταστάσεις για κάθε μία από αυτές.
- Η μητρική εταιρία μπορεί να παραλείπει στο προσάρτημά της την αναγραφή των ιδίων κεφαλαίων και του αποτελέσματος των θυγατρικών εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται από αυτήν.

Τέλος, σύμφωνα με το ΕΓΛΣ, οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από και προς συνδεδεμένες εταιρίες αντίστοιχα, πρέπει να εμφανίζονται σε ξεχωριστούς λογαριασμούς του Ισολογισμού. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.4.6. Διαφορές ΔΛΠ 24 και Ελληνικής Νομοθεσίας

Το ΔΛΠ 24 επιβάλλει ως επιπλέον σε σχέση με τα ΕΛΠ την παροχή πρόσθετων πληροφοριών σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν κυρίως τη φύση και τον όγκο των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων, καθώς και τον τρόπο τιμολόγησης. (Κ. Τσόλης – Β. Φίλιος, 2004)

3.4.7. ΔΛΠ 27-Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

Το πρότυπο αυτό πρέπει να εφαρμόζεται για την κατάρτιση και παρουσίαση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για ένα όμιλο επιχειρήσεων κάτω από τον έλεγχο μια μητρικής. Το ΔΛΠ 27 δεν αναφέρεται στις μεθόδους λογιστικής για τις

ενοποιήσεις επιχειρήσεων και τις επιδράσεις τους στην ενοποίηση (υπεραξίες κ.λπ., στη λογιστική για επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και σε κοινοπραξίες .

Το ΔΛΠ 27 δίνει τους ακόλουθους ορισμούς:

- **Έλεγχος** (για το σκοπό αυτού του Προτύπου) είναι το δικαίωμα να κατευθύνεται η οικονομική και επιχειρηματική πολιτική μιας επιχείρησης, ούτως ώστε να προκύπτουν οφέλη από τις δραστηριότητές της.
- **Θυγατρική** είναι μια επιχείρηση που ελέγχεται από μία άλλη (μητρική).
- **Μητρική** είναι μια επιχείρηση που έχει μία ή περισσότερες θυγατρικές.
- **Όμιλος** είναι μια μητρική και όλες οι θυγατρικές της.
- **Ενοποιημένες** είναι οι οικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου που παρουσιάζονται ως εκείνες μιας ενιαίας επιχείρησης.
- **Δικαιώματα μειοψηφίας** είναι το μέρος των καθαρών αποτελεσμάτων και της καθαρής περιουσίας μιας θυγατρικής που αναλογεί στα συμμετοχικά δικαιώματα που δεν ανήκουν, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, στη μητρική.

Όσον αφορά στην παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η μητρική επιχείρηση πρέπει να παρουσιάζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Μία μητρική δεν χρειάζεται να παρουσιάζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εφ' όσον, είναι θυγατρική στο σύνολό της, ή σχεδόν στο σύνολό της και έχει την έγκριση των μετόχων μειοψηφίας. Θα πρέπει όμως να γνωστοποιεί το όνομα και την έδρα της μητρικής της.

Αναφορικά με το περιεχόμενο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η μητρική επιχείρηση οφείλει να ενοποιεί όλες τις θυγατρικές, εγχώριες και ξένες, εκτός αν οι θυγατρικές κατέχονται προσωρινά ή λειτουργούν κάτω από σοβαρούς μακροπρόθεσμους περιορισμούς που εμποδίζουν σημαντικά τη δυνατότητα της να μεταφέρει κεφάλαια στη μητρική.

Επίσης, το ΔΛΠ 27 ορίζει ότι ο έλεγχος θυγατρικής τεκμαίρεται ότι υπάρχει όταν η μητρική άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, κατέχει περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου μιας επιχείρησης. Έλεγχος επίσης υπάρχει όταν:

1. Η μητρική κατέχει το ήμισυ ή παραπάνω των δικαιωμάτων ψήφου, δυνάμει συμφωνίας με άλλους επενδυτές,
2. Υπάρχει δικαίωμα κατεύθυνσης της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής της επιχείρησης, σύμφωνα με καταστατικό ή συμβατικό όρο

3. Υπάρχει δικαίωμα διορισμού ή παύσης της πλειονότητας των μελών του Δ.Σ. ή άλλου ισοδύναμου διοικητικού οργάνου που διοικεί την οντότητα
4. Υπάρχει δικαίωμα επηρεασμού της πλειοψηφίας στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. ή άλλου ισοδύναμου διοικητικού οργάνου που διοικεί την οντότητα.

Σχετικά με τις διαδικασίες ενοποίησης ορίζεται από το πρότυπο ότι οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής και της θυγατρικής συνενώνονται γραμμή προς γραμμή και στη συνέχεια γίνεται:

1. Απαλοιφή της λογιστικής αξίας των συμμετοχών της μητρικής στα ίδια κεφάλαια των θυγατρικών.
2. Προσδιορισμός των δικαιωμάτων μειοψηφίας στο καθαρό εισόδημα των θυγατρικών και στην καθαρή περιουσία τους. Τα δικαιώματα μειοψηφίας (ΔΜ) στον ενοποιημένο ισολογισμό εμφανίζονται διακεκριμένα. Τα ΔΜ απαρτίζονται από το ποσό της πρώτης ενοποίησης (σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 3) και εν συνεχεία από τις προσαυξήσεις από την αναλογία επί της εκάστοτε αλλαγής στην καθαρή θέση της θυγατρικής.
3. Διεταιρικά υπόλοιπα και συναλλαγές πρέπει να απαλείφονται πλήρως.
4. Φόροι πληρωτέοι είτε από τη μητρική είτε από τις θυγατρικές, κατά τη διανομή στη μητρική κερδών που παρέμεναν στις θυγατρικές λογιστικοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 12.

Τα αποτελέσματα της θυγατρικής συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση από την ημερομηνία της εξαγοράς της από την μητρική και μετέπειτα.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΔΛΠ 27 εάν οι ζημιές μίας θυγατρικής είναι υψηλότερες από τα ΔΜ της θυγατρικής, τότε οι ζημιές όλες της θυγατρικής λογίζονται στα αποτελέσματα του ομίλου (δεν παίρνει ΔΜ), εκτός εάν η ίδια η μειοψηφία δεσμευθεί να καλύψει τις ζημιές της θυγατρικής. Εάν την επόμενη περίοδο η θυγατρική έχει κέρδη τότε σταδιακά πρέπει να αρχίζει να καλύπτει την αναλογία της προηγούμενης ζημίας των ΔΜ.

Οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής και των θυγατρικών συνήθως καταρτίζονται με την ίδια ημερομηνία. Επιτρέπεται όμως να καταρτίζονται σε διαφορετικές ημερομηνίες, με διαφορά όμως όχι μεγαλύτερη των τριών μηνών. Στην περίπτωση που υπάρχει η ανωτέρω διαφορά θα πρέπει να γίνονται διορθώσεις των επιδράσεων, σημαντικών γεγονότων που συμβαίνουν μεταξύ των ημερομηνιών κλεισίματος.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές μεθόδους. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν πρέπει να γνωστοποιείται μαζί με τις αναλογίες των κονδυλίων στα οποία έχουν εφαρμοστεί διαφορετικές λογιστικές μέθοδοι. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

Στον ισολογισμό της μητρικής εταιρίας οι συμμετοχές στις ενοποιούμενες θυγατρικές απεικονίζονται:

0. στο κόστος
1. με τη μέθοδο της καθαρής αξίας για όσες ισχύει αυτό (ΔΛΠ 28)
2. διαθέσιμες για πώληση (ΔΛΠ 39).

Το ίδιο ισχύει και για όσες συμμετοχές δεν ενοποιούνται

Ειδικού Σκοπού Οικονομικές Μονάδες (ΕΣΟΜ) – Διερμηνεία SIC 12

Μια οικονομική μονάδα μπορεί να δημιουργείται για να επιτελέσει ένα περιορισμένο και σαφώς οριοθετημένο αντικειμενικό σκοπό (μίσθωση ή τιτλοποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κλπ.). Τέτοιου Ειδικού Σκοπού Οικονομικές Μονάδες (ΕΣΟΜ), συχνά δημιουργούνται με νομικές διευθετήσεις, ώστε να ελέγχονται από τους δημιουργούς τους ή χρηματοδότες τους. Συνήθως οι τελευταίοι μεταβιβάζουν στις ΕΣΟΜ περιουσιακά τους στοιχεία και παράλληλα μπορούν να χρησιμοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία των ΕΣΟΜ.

Η Διερμηνεία αυτή ορίζει ότι μία ΕΣΟΜ πρέπει να ενοποιείται όταν η ουσία της σχέσεως μεταξύ μιας επιχειρήσεως και της ΕΣΟΜ δείχνει ότι η τελευταία ελέγχεται από την πρώτη. Το ΔΛΠ 27 υποδεικνύει περιπτώσεις οι οποίες καταλήγουν σε έλεγχο μιας επιχείρησης από την άλλη, ώστε και αν κατέχονται λιγότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου.

Επιπρόσθετα η Διερμηνεία υποδεικνύει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Οι δραστηριότητες της ΕΣΟΜ καθοδηγούνται για λογαριασμό της επιχείρησης, λαμβάνοντας τα σχετικά οφέλη.
2. Η επιχείρηση έχει τη δύναμη λήψης αποφάσεων για να λαμβάνει την πλειονότητα των ωφελειών των δραστηριοτήτων της ΕΣΟΜ.
3. Η επιχείρηση στην ουσία λαμβάνει την πλειονότητα των ωφελειών και εκτίθεται στους κινδύνους που ενυπάρχουν στις δραστηριότητες της ΕΣΟΜ.

4. Η επιχείρηση διατηρεί την πλειονότητα του υπολειπόμενου ή των κινδύνων ιδιοκτησίας σχετικά με την ΕΣΟΜ, για να λαμβάνει οφέλη από τις δραστηριότητές της. (Καβαδιάς, 2003).

3.4.8. Ελληνικό Δίκαιο

Τα άρθρα 90-109 του Ν. 2190/1920 ορίζουν τα περί ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, ενοποιημένες καταστάσεις συντάσσουν όσες επιχειρήσεις έχουν τα 2 από τα 3 κάτωθι κριτήρια για 2 συνεχή χρόνια:

- 1) Ενοποιημένο σύνολο ενεργητικού πάνω από € 3.700.000
- 2) Ενοποιημένο κύκλο εργασιών πάνω από € 7.400.000
- 3) Μέσο αριθμό υπαλλήλων πάνω από 250

Όλες οι εισηγμένες εταιρείες, σε χρηματιστήριο εντός της ΕΕ, πρέπει να συντάσσουν ενοποιημένες καταστάσεις ανεξάρτητα των παραπάνω κριτηρίων.

Δεν ενοποιούνται πλήρως όσες θυγατρικές έχουν αντικείμενο διαφορετικό της μητρικής.

Επίσης, εξαιρούνται της ενοποίησης εταιρείες οι οποίες

0. Έχουν μητρική εταιρεία εντός της ΕΕ (ή και εκτός ΕΕ), κατά τουλάχιστον 90%, η οποία συντάσσει ενοποιημένες καταστάσεις
1. Υπάρχουν αυστηροί περιορισμοί ή το κόστος ενοποίησης είναι σημαντικό
2. Ο έλεγχος είναι προσωρινός.

Για την απόδειξη ύπαρξης ελέγχου, το άρθρο 106 παρ. 1 απαιτεί την ύπαρξη συμμετοχής κατά τουλάχιστον 20% σε μετοχές ή δικαιώματα ψήφου. Το άρθρο 96 του Ν. 2190/1920 επίσης ορίζει την ύπαρξη έλεγχου όταν υπάρχει κοινή διοίκηση ή σύμβαση συμμετοχής στη διοίκηση.

Η τεχνική ενοποίησης είναι η ίδια με τα ΔΛΠ. Η διαφορά της εγγραφής συμψηφισμού μεταξύ κόστους συμμετοχής και καθαρής θέσης θυγατρικής ονομάζεται *διαφορά ενοποίησης* και λογίζεται στην καθαρή θέση. Όταν είναι χρεωστική είναι δυνατό να λογισθεί στα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία και να αποσβένεται σε 5 χρόνια. Ακόμα, τα δικαιώματα μειοψηφίας και οι διαφορές ενοποίησης αποτελούν μέρος των ενοποιημένων ιδίων κεφαλαίων.

Στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχουν διατάξεις για ενοποίηση των Ειδικών Σκοπού Οικονομικών Μονάδων (ΕΣΟΜ). Με βάση όμως το άρθρο 96 που μιλάει περί κοινής διοίκησης, εμμέσως τίθεται το πλαίσιο ερμηνείας για ενοποίηση τέτοιων εταιρειών.

3.4.9. ΔΛΠ 28 Λογιστική επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις.

Συγγενής Επιχείρηση θεωρείται εκείνη στην οποία ο επενδυτής ασκεί ουσιώδη επιρροή και ταυτόχρονα δεν είναι θυγατρική. Ουσιώδης επιρροή κατά κύριο λόγο τεκμαίρεται όταν ο επενδυτής κατέχει τουλάχιστον το 20% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να απεικονίζουν τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, εκτός αν δεν υπάρχει πρόθεση διαρκούς διακράτησης της επένδυσης, οπότε αυτή απεικονίζεται με τη μέθοδο του κόστους κτήσεως.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση αρχικά καταχωρείται με το κόστος κτήσης και στη συνέχεια η λογιστική αξία αυξάνει ή μειώνεται ανάλογα με το μερίδιο του επενδυτή στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς μετά την ημερομηνία απόκτησης. Η λογιστική αξία της συγγενούς επίσης μειώνεται με το ποσό των μερισμάτων που η επιχείρηση έλαβε από αυτή.

Κατά την απόκτηση της επένδυσης κάθε διαφορά μεταξύ κόστους κτήσης και του μεριδίου του επενδυτή στην πραγματική αξία της καθαρής περιουσίας της συγγενούς, λογιστικοποιείται σύμφωνα με το ΔΛΠ 22 «Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων».

Για την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης χρησιμοποιούνται οι πιο πρόσφατες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις της συγγενούς, οι οποίες συνήθως καταρτίζονται με ημερομηνία ίδια με εκείνη του επενδυτή.

Στην περίπτωση που το μερίδιο του επενδυτή στις ζημιές της συγγενούς υπερβαίνει τη λογιστική αξία της επένδυσης, δεν συνεχίζει να περιλαμβάνει το μερίδιο του στις περαιτέρω ζημιές και η επένδυση εμφανίζεται με μηδενική αξία.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, πρέπει να εμφανίζονται στα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία ως ξεχωριστό κονδύλι του Ισολογισμού και το μερίδιο του επενδυτή στα κέρδη ή τις ζημιές πρέπει να γνωστοποιείται σε ξεχωριστό λογαριασμό των αποτελεσμάτων.

Το ΔΛΠ 28 παραπέμπει στις διαδικασίες ενοποίησης του ΔΛΠ 27 σε ότι αφορά τις συγγενείς επιχειρήσεις που πρόκειται να ενοποιηθούν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Το ΔΛΠ 28 και η διερμηνεία SIC 3 ορίζει ότι μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, που προέρχονται από συναλλαγές μεταξύ της μητρικής επιχείρησης και των συγγενών επιχειρήσεων, πρέπει να απαλείφονται κατά την έκταση του δικαιώματος της πρώτης στις συγγενείς αυτές επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές δεν

πρέπει να απαλείφονται κατά την έκταση, που η συναλλαγή παρέχει τεκμήριο μεταφερόμενης απομειώσεως του περιουσιακού στοιχείου.

Για το σκοπό της εφαρμογής του ΔΛΠ 28, η λογιστική αξία μιας επένδυσεως πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τη λογιστική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων, που παρέχουν απεριόριστα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη ή ζημίες στην καθαρή θέση της συγγενούς επιχείρησης.

Αν το μερίδιο των ζημιών υπερβαίνει τη λογιστική αξία της επένδυσης, αυτή μειώνεται στο μηδέν και η περαιτέρω καταχώρηση ζημιών διακόπτεται, εκτός αν ο επενδυτής έχει αναλάβει υποχρεώσεις της συγγενούς ή έχει εγγυηθεί για την χρηματοδότησή της. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.4.10. Ελληνικό Δίκαιο

Όσον αφορά τις συγγενείς επιχειρήσεις, το άρθρο 106 του Ν. 2190/1920 ορίζει τη διαδικασία εμφάνισης τους στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της εσωτερικής λογιστικής αξίας της επένδυσης, κατά την πρώτη φορά που εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης, εμφανίζεται είτε ως άυλο πάγιο περιουσιακό στοιχείο και αποσβένεται, (εφάπαξ ή εντός πενταετίας), είτε αφαιρετικά (στην περίπτωση χρεωστικής διαφοράς) των ιδίων κεφαλαίων του ενοποιημένου ισολογισμού. Οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή της εσωτερικής λογιστικής αξίας των συγγενών επιχειρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα.

3.4.11. Διαφορές ΔΛΠ 28 και ΕΛΠ

Με τα ΔΛΠ οι οικονομικές καταστάσεις (όχι ενοποιημένες) της μητρικής επιχείρησης μπορεί να απεικονίζουν την αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές είτε στο κόστος κτήσης είτε σε αναπροσαρμοσμένες τιμές, είτε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Αντίθετα με βάση το άρθρο 27 του ΚΒΣ, η αποτίμηση των συμμετοχών συνδεδεμένων επιχειρήσεων δε διαφέρει σε σχέση με την αποτίμηση των χρεογράφων γενικά, γίνεται δηλαδή στη συνολικά χαμηλότερη τιμή μεταξύ τρέχουσας και κόστους κτήσης.

Με βάση επίσης τα ΔΛΠ οι επιχειρήσεις που υπάγονται σε ενοποίηση πρέπει να κλείνουν χρήση σε ημερομηνίες που δεν απέχουν περισσότερο από τρεις μήνες από τις αντίστοιχες ημερομηνίες της μητρικής επιχείρησης.

Το άρθρο 26 του ΚΒΣ, όπως και το άρθρο 29 του ΚΦΕ, επιβάλλουν στις Ελληνικές επιχειρήσεις να κλείνουν χρήση είτε στις 30 Ιουνίου, είτε στις 31 Δεκεμβρίου κάθε χρόνου. Κατ' εξαίρεση μόνο, επιτρέπουν οι διατάξεις αυτές τη μετάθεση της σχετικής ημερομηνίας, ώστε να προσαρμόζεται στην αντίστοιχη ημερομηνία μητρικής, αλλά μόνο όταν η τελευταία συμμετέχει στο κεφάλαιο της πρώτης με ποσοστό τουλάχιστον 50%. (Grant Thornton, 2006 Α')

3.4.12. ΔΛΠ 31 – Παρουσίαση Δικαιωμάτων σε Κοινοπραξίες

Κοινοπραξία είναι μία συμβατική συμφωνία με την οποία δύο ή περισσότερα μέρη αναλαμβάνουν μια οικονομική δραστηριότητα που υπόκεινται σε από κοινού έλεγχο. Υπάρχουν τρεις τύποι κοινοπραξιών: Κοινά ελεγχόμενες δραστηριότητες, κοινά ελεγχόμενα περιουσιακά στοιχεία, κοινά ελεγχόμενες οικονομικές μονάδες.

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις το μέλος της κοινοπραξίας πρέπει να εμφανίζει τα δικαιώματά του στην κοινοπραξία ανάλογα με τον τύπο της ως εξής:

Κοινά ελεγχόμενες δραστηριότητες: Ενοποιώντας τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού τα οποία ελέγχει και τα έξοδα τα οποία πραγματοποιεί, καθώς και το μερίδιό του από τα έσοδα που αφορούν πωλήσεις που πραγματοποιεί η κοινοπραξία.

Κοινά ελεγχόμενα περιουσιακά στοιχεία: Σε αναλογική βάση.

Κοινά ελεγχόμενες οικονομικές μονάδες: Χρησιμοποιώντας την μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης είτε «γραμμή προς γραμμή» (line by line consolidation), είτε σαν ξεχωριστά κονδύλια των οικονομικών του καταστάσεων. Εναλλακτικά της αναλογικής ενοποίησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της ενοποίησης με βάση την καθαρή θέση (equity method). (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

Οι γνωστοποιήσεις των δικαιωμάτων σε κοινοπραξίες περιλαμβάνουν το δικαίωμα σε μια από κοινού ελεγχόμενη μονάδα, που αποκτάται και κατέχεται αποκλειστικά με σκοπό τη μεταγενέστερη διάθεσή του στο μέλλον και το δικαίωμα σε μια από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα, που λειτουργεί κάτω από μακροχρόνιους περιορισμούς οι οποίοι εμποδίζουν την ικανότητά της να μεταβιβάζει κεφάλαια στον κοινοπρακτούντα. Επίσης θα πρέπει να γνωστοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις τα ποσοστά συμμετοχής και κάθε ενδεχόμενη υποχρέωση, η οποία έχει αναληφθεί.

3.4.13. Ελληνικό Δίκαιο και διαφορά με ΔΛΠ 31

Η έννοια της κοινοπραξίας που γίνεται αντιληπτή από τα ΔΛΠ είναι λεπτομερέστερη σε σχέση με αυτή που αναγνωρίζεται από την εσωτερική νομοθεσία επί του παρόντος. Συγκεκριμένα υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς η μοναδική έννοια κοινοπρακτικής δραστηριότητας που αναγνωρίζεται φορολογικά είναι αυτή του άρθρου 2 παρ.2 του Κ.Β.Σ. δηλαδή ιδιότυπη ένωση επιτηδευματιών για επίτευξη συγκεκριμένου σκοπού η οποία αποδεικνύεται βάσει εγγράφου συμφωνητικού σύστασης κατατεθειμένου στην αρμόδια εφορία. (Καββαδίας, 2003).

3.4.14. Η επίδραση των ΔΛΠ 21, 24, 27, 28, 31 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.

Σύμφωνα με την Grant Thornton (2007) στο Χ.Α.Α. το 32% των εταιρειών δεν παρέχει αναλυτικές γνωστοποιήσεις σχετικά με παραδοχές και εκτιμήσεις της διοίκησης για το κατά πόσο αυτές επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις, από την άλλη όμως το 85% των εταιρειών του Χ.Α.Α. (εκτός Τραπεζών) παρέχει επαρκείς, σύμφωνα με τα όσα ορίζει το ΔΛΠ 24, γνωστοποιήσεις για συνδεδεμένα μέρη.

3.5. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

3.5.1. ΔΛΠ 32-Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα διακρίνονται στον ισολογισμό με βάση την ουσιαστική τους υπόσταση και όχι τον νομικό τους τύπο:

- είτε ως υποχρέωση προς εξόφληση με μετρητά,
- είτε ως έντιμη υποχρέωση.

Όσα προϊόντα εμπεριέχουν ταυτόχρονα μία καθαρή υποχρέωση προς εξόφληση και μία έντιμη υποχρέωση, πρέπει να διαχωρίζονται, να λογιστικοποιούνται και να παρουσιάζονται ξεχωριστά.

Συμψηφισμός υποχρέωσης και απαίτησης επιτρέπεται μόνο όταν υπάρχει:

- Έννομο δικαίωμα συμψηφισμού
- Πρόθεση ταυτόχρονης ρευστοποίησης της απαίτησης με την υποχρέωση.

Επίσης, σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 πρέπει να γνωστοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις:

- Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου
- Η πολιτική αντιστάθμισης κινδύνων

- Η έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο
- Η έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο
- Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Τέλος πρέπει να αναφερθεί ότι το Ελληνικό Δίκαιο δεν έχει συγκεκριμένη διάταξη και πως λογίζει τα χρηματοοικονομικά προϊόντα με βάση το νομικό τους τύπο. (Grand Thornton, 2006 Β')

3.5.2. ΔΛΠ 39-Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης το οποίο προσδιορίζεται από την εύλογη αξία του τμήματος το οποίο πληρώθηκε ή εισπράχθηκε και συμπεριλαμβάνει όλα τα παρεπόμενα έξοδα αγοράς ή πληρωμής.

Η Αναγνώριση (καταχώρηση) των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού γίνεται μόνο όταν η επιχείρηση καθίσταται συμβατικό μέρος (με δικαίωμα ή υποχρέωση προς / από τον αντισυμβαλλόμενο) της σύμβασης, η οποία δεσμεύει τα δύο μέρη. Δηλαδή με την υπογραφή της σύμβασης και ανεξάρτητα πότε αυτή θα τεθεί εν ισχύ στο μέλλον, η εγγραφή πρέπει να γίνει στον ισολογισμό, εκφράζοντας την παρούσα αξία των μελλοντικών ενδεχόμενων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων, που απορρέουν από τη σύμβαση.

Για κάθε μία από τις 4 κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού για τα οποία υπάρχει και παράδοση, η ημερομηνία καταχώρησης κατά την αγορά, δύναται να είναι

- Η ημερομηνία της αρχικής διενέργειας (συμφωνίας) της πράξης κατά την οποία η επιχείρηση δεσμεύεται να αγοράσει το στοιχείο ενεργητικού, είτε
- Η ημερομηνία διακανονισμού, δηλαδή αυτή κατά την οποία το στοιχείο ενεργητικού περνάει στην κατοχή της επιχείρησης.

Διαχωρισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων

Στον ενοποιημένο ισολογισμό κατατάσσονται σε 4 κατηγορίες ανάλογα με τον σκοπό κατοχής και την αποδεδειγμένη συμπεριφορά τους στην διάρκεια κατοχής τους από την τράπεζα.

- 1) **Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:** Για όσα υπάρχει σκοπός πώλησης εντός της επόμενης περιόδου για αποκόμιση κέρδους. Αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με λογισμό της υπερ(υπο)αξίας στα αποτελέσματα χρήσης.

- 2) **Διακρατηθέντα έως τη λήξη:** όλα τα χρεόγραφα (εκτός μετοχών) από τα οποία θα εισπραχθούν τόκοι και κεφάλαιο για όλη την διάρκεια τους. Αποτιμώνται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης, ενώ έσοδα και έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης με βάση το πραγματικό επιτόκιο απόδοσης.
- 3) **Δάνεια παρασχεθέντα πρωτογενώς από την τράπεζα (όχι εμπορικά):** αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης μείον μειώσεις για τυχόν απώλειες αξίας από προβλήματα εισπραξιμότητας.
- 4) **Διαθέσιμα προς πώληση:** όσα χρεόγραφα δεν ανήκουν στις λοιπές κατηγορίες. Αποτιμώνται στην εύλογη αξία και η υπερ(υπο)αξία μπορεί να μεταφερθεί είτε σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού, είτε στα αποτελέσματα χρήσης.

Το ΔΛΠ 39 δεν ισχύει για την κατηγοριοποίηση και αποτίμηση των χρεογράφων στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας, όπου οι συμμετοχές στις ενοποιούμενες θυγατρικές αποτιμώνται σύμφωνα με τα ΔΛΠ 27 και 28.

Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Μέσα και Hedging.

Σαν βασική αρχή, τα παράγωγα προϊόντα θεωρούνται ότι έγιναν όλα για κερδοσκοπικούς σκοπούς (trading), εκτός εάν αποδειχθεί ότι έγιναν για αντιστάθμιση κινδύνου (hedging).

Όλα τα παράγωγα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους (fair value) και εμφανίζονται στον ισολογισμό.

Όταν τα παράγωγα γίνονται μόνο για κερδοσκοπικούς λόγους, τότε η εξ' αποτιμήσεως διαφορά στην τρέχουσα αξία τους, καταχωρείται στα αποτελέσματα.

Όταν το παράγωγο αφορά αντιστάθμιση κινδύνου, τότε ισχύουν τα εξής:

- Δεν αναγνωρίζεται πλέον η γενική αντιστάθμιση κινδύνου (macro-hedging)
- Δεν είναι αποδεκτό το εσωτερικό (intra-division και intra-group hedging) hedging: μεταξύ banking book και trading book.
- Δεν γίνεται αποδεκτό το hedging σε επίπεδα χαρτοφυλακίων που δεν μοιράζονται τον ίδιο κίνδυνο.
- Δεν γίνεται αποδεκτό το hedging επιτοκιακού κινδύνου στα στοιχεία που διακρατούνται έως την λήξη τους.

- Το hedging πρέπει να βασίζεται και να αφορά συγκεκριμένη συναλλαγή και κίνδυνο και να εφαρμόζεται με συγκεκριμένη αντίστοιχη πράξη αντιστάθμισης.
- Πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη και ξεκάθαρη τεκμηρίωση και συνέπεια με την πολιτική διαχείρισης κινδύνου (risk management strategy).
- Το hedging πρέπει να είναι επαρκώς αποτελεσματικό (highly effective) και η αποτελεσματικότητα πρέπει να αποτιμάται και να επανεκτιμάται σε συνεχή βάση.

Η επαρκής αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης κινδύνου ισχύει μόνο όταν: η μεταβολή της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών της καλυπτόμενης συναλλαγής αντισταθμίζεται επαρκώς από την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών της πράξης αντιστάθμισης. Το ΔΛΠ 39, αποδέχεται ένα εύρος αποτελεσματικότητας 80%-125%. Εάν υπάρχει υπέρβαση αυτών των ποσοστών, τότε η παράγωγη πράξη αντιστάθμισης ΔΕΝ θεωρείται ότι έγινε για σκοπούς αντιστάθμισης (hedging).

Ο λογιστικός χειρισμός των πράξεων αντιστάθμισης (hedging) βασίζεται σε τρεις σχέσεις:

- 1) Hedging εύλογης (τρέχουσας) αξίας (Fair value hedging): Το παράγωγο προϊόν αποτιμάται σε εύλογη αξία και απεικονίζεται στον ισολογισμό ενώ κάθε μεταβολή της αξίας του μεταφέρεται στα αποτελέσματα διότι και η αντίστοιχη μεταβολή της αξίας της καλυπτόμενης συναλλαγής μεταφέρεται στα αποτελέσματα.
- 2) Hedging χρηματοροών (Cash flow hedging): Δεδομένης της επαρκούς αποτελεσματικότητας του hedging το παράγωγο προϊόν αποτιμάται σε εύλογη αξία, απεικονίζεται στον Ισολογισμό, ενώ κάθε μεταβολή της αξίας του μεταφέρεται απευθείας στην καθαρή θέση.
- 3) Hedging επένδυσης σε εταιρεία του εξωτερικού: Κατά κανόνα ακολουθείται το ΔΛΠ 21, όμως, το ποσοστό που εμπίπτει μέσα στο αποδεκτό εύρος αποτελεσματικότητας μεταφέρεται στην καθαρή θέση, ενώ κάθε υπέρβαση αυτού μεταφέρεται στα αποτελέσματα. (Ντζανάτος, 2008)

Επανεκτίμηση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων

Κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού, πρέπει να ελέγχεται εάν η λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού είναι υψηλότερη της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους, τότε η διαφορά λογίζεται στα αποτελέσματα για όσα φέρονται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης, και για όσα υπήρχε λογαριασμός υπερ(υπο)αξίας αποθεματικού, τότε αυτός μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Όταν υπάρξει μεταγενέστερη ανάκτηση της αξίας, τότε η ζημία αντिलογίζεται δια μέσου των αποτελεσμάτων.

Επανεκτίμηση αξίας δανείων

Ομοίως με τα παραπάνω, με τη διαφορά ότι η ανάκτηση της αξίας μεταγενέστερα, αναγνωρίζεται έως το ύψος της αναπόσβεστης αξίας του δανείου κατά εκείνη τη χρονική στιγμή.

3.5.3. Ελληνικό Δίκαιο και διαφορές με ΔΛΠ 39

Όλα τα στοιχεία καταχωρούνται και στο ελληνικό δίκαιο όπως και στο ΔΛΠ 39 στο κόστος κτήσης, με τη διαφορά ότι στο ελληνικό δίκαιο τα ειδικά έξοδα κτήσης τίτλων επένδυσης καταχωρούνται στα τρέχοντα έξοδα της χρήσης στην οποία αποκτώνται οι τίτλοι.

Όσον αφορά στην αποτίμηση των χορηγήσεων με το καθεστώς των ΔΛΠ οι χορηγήσεις αντιμετωπίζονται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία και υπόκεινται σε αποτίμηση. Οι διαφορές από την αποτίμηση μεταφέρονται κατά περίπτωση στα αποτελέσματα ή απευθείας στη καθαρή θέση. Στο άρθρο 28 όμως του ΠΔ. 186/1992 του ΚΒΣ που ρυθμίζει την αποτίμηση των χορηγήσεων δεν περιλαμβάνεται διάταξη για αποτίμηση χορηγήσεων.

Επίσης οι κανόνες αποτίμησης των χρεογράφων που προβλέπονται από τα ΔΛΠ δύνανται να δημιουργού τόσο θετικές (κέρδος) όσο και αρνητικές διαφορές (ζημία) από την αποτίμηση.

Το άρθρο 28 παρ. 5 του ΚΒΣ προβλέπει αποτίμηση στη συνολικά χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας. Ως τρέχουσα ρυθμίζεται ειδικά για τα χρεόγραφα που είναι εισηγμένα στο χρηματιστήριο η μέση χρηματιστηριακή τιμή τους κατά τον τελευταίο μήνα της χρήσης.

Ακόμη με βάση τα ΔΛΠ, τα κέρδη και οι ζημίες από αποτίμηση χρεογράφων μεταφέρονται κατά κανόνα στα αποτελέσματα της χρήσης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να μεταφέρονται απευθείας στην καθαρή θέση.

Από την άλλη με βάση το άρθρο 38 παρ. 3 του ΚΦΕ η ζημία που τυχόν προκύπτει από την αποτίμηση χρεογράφων δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα αλλά μεταφέρεται σε ειδικούς λογαριασμούς αποθεματικών «Αποθεματικά από Χρεόγραφα» προς συμψηφισμό με κέρδη από πώληση χρεογράφων ή από ανταλλαγή /λήψη δωρεάν χρεογράφων με βάση τις διατάξεις νόμων περί αναπροσαρμογής της αξίας των ακινήτων.

Σχετικά με τα παράγωγα χρηματοοικονομικά η σημαντική διαφορά μεταξύ των ΔΛΠ και της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας έγκειται στο ότι τα παράγωγα εμφανίζονται στον ισολογισμό και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους (fair value). Η ισχύουσα όμως ελληνική νομοθεσία περιλαμβάνει διατάξεις μόνο για την φορολόγηση των πραγματοποιηθέντων κερδών από πράξεις ή συμβάσεις επί παραγώγων και επίσης για την έκπτωση της πραγματοποιηθείσας ζημίας από πράξεις ή συμβάσεις παραγώγων μόνο όταν πραγματοποιούνται για σκοπούς hedging. (Grand Thornton, 2006 Β΄).

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

3.6.1 ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων

Τα στοιχεία που συνθέτουν τις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ1 είναι:

1. Ισολογισμός
2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης
3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών
5. Επεξηγηματικές Σημειώσεις

3.6.2. Ελληνικό Δίκαιο

Το άρθρο 42α του Ν. 2190/1920 της Ελληνικής Νομοθεσίας ορίζει τα περί οικονομικών καταστάσεων σε ότι αφορά τις μεμονωμένες επιχειρήσεις και το άρθρο 100, του ιδίου Νόμου ορίζει αντίστοιχα τα περί ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 42α του ανωτέρω νόμου τα στοιχεία που συνθέτουν τις Οικονομικές Καταστάσεις μεμονωμένων επιχειρήσεων είναι:

1. Ισολογισμός

2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης
3. Πίνακας Διαθέσεως Αποτελεσμάτων
4. Προσάρτημα

Σε ότι αφορά όμως τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, δεν προβλέπεται η σύνταξη Πίνακα Διαθέσεως Αποτελεσμάτων.

Επίσης, το 2000 σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (5/204/14.11.2000), οι εταιρίες οι οποίες έχουν μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, υποχρεούνται στην κατάρτιση Κατάστασης Ταμειακών Ροών, η οποία παρουσιάζει τις ταμειακές ροές ταξινομημένες κατά λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Με την υιοθέτηση της 4^{ης} Οδηγίας της ΕΟΚ δεν υπάρχουν πλέον αξιόλογες διαφορές σε ότι αφορά στις Βασικές Λογιστικές Αρχές με τις οποίες γίνεται η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Οι γενικές αρχές του Ν2190 είναι στην ουσία ίδιες με αυτές των ΔΛΠ. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.6.3. Διαφορές ΔΛΠ 1 και ΕΛΠ

Οι διαφορές που παρατηρούνται σχετικά με τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις είναι ότι στην Ελλάδα δεν απαιτείται η σύνταξη της Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και το κενό το καλύπτει ο Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων. Όμως στις ενοποιημένες καταστάσεις δεν απαιτείται η κατάρτιση του Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων. Επομένως, υπάρχει πιθανότητα να περιλαμβάνονται σφάλματα στις κατά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως που δημοσιεύονται, τα οποία ούτε από τους ελεγκτές μπορούν πάντοτε να επισημαίνονται, αλλά και όταν επισημαίνονται δεν υπάρχει το σαφές πλαίσιο, ώστε να γίνεται πάντοτε η αναγκαία λογιστική εγγραφή. (Φίλος, 2003).

Διαφορές υπάρχουν επίσης τόσο στη δομή όσο και στο περιεχόμενο του Ισολογισμού και της Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης. Σημαντικότερες είναι οι ακόλουθες:

- Ο φόρος εισοδήματος που προκύπτει και αφορά την κλειόμενη χρήση, σύμφωνα με τα ΔΛΠ παρουσιάζεται ως τελευταίο αφαιρετικό ποσό στα

αποτελέσματα χρήσεως, ενώ σύμφωνα με τα ΕΛΠ παρουσιάζεται στον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων.

- Κατά τα ΔΛΠ στον Ισολογισμό δεν δίνεται ανάλυση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων σε επιμέρους κατηγορίες, αλλά αναφέρονται μόνο συνολικά μεγέθη. Η ανάλυση σε κατηγορίες και τα ποσά των αποσβέσεων δίνονται στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις.
- Τα δικαιώματα μειοψηφίας επί των Ιδίων Κεφαλαίων, σύμφωνα με τα ΔΛΠ, εμφανίζονται ως ξεχωριστός λογαριασμός, έξω από τα Ίδια Κεφάλαια, σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των ΕΛΠ, κατά τα οποία πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στα Ίδια Κεφάλαια.
- Οι επιχορηγήσεις πρέπει να εμφανίζονται επίσης σε ξεχωριστό λογαριασμό, σύμφωνα με τα ΔΛΠ, εκτός των Ιδίων Κεφαλαίων, σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των ΕΛΠ, όπου προβλέπεται η παρουσίασή τους στα Ίδια Κεφάλαια.
- Τέλος, ένας λογαριασμός του ΕΓΛΣ μπορεί να αντιστοιχεί σε περισσότερους από έναν λογαριασμούς των ΔΛΠ και το αντίστροφο.
- Όσον αφορά την Κατάσταση Ταμειακών Ροών, τα ΔΛΠ την θεωρούν ως αναπόσπαστο τμήμα των οικονομικών καταστάσεων, ενώ η Ελληνική Νομοθεσία απαιτεί την σύνταξή της μόνο για τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες (Φίλος, 2003).

Σχετικά με τις Επεξηγηματικές Σημειώσεις (Προσάρτημα) των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΛΠ πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Παρουσίαση πληροφοριών για τις βάσεις καταρτίσεως των οικονομικών καταστάσεων και για τις συγκεκριμένες λογιστικές μεθόδους που επελέγησαν για σημαντικές συναλλαγές και γεγονότα.
- Γνωστοποίηση των πληροφοριών που απαιτούνται από τα ΔΛΠ, οι οποίες δεν παρουσιάζονται αλλού στις οικονομικές καταστάσεις.
- Παροχή πρόσθετων πληροφοριών που είναι αναγκαίες για μια ακριβοδίκαιη παρουσίαση.
- Παρουσίαση των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν.
- Γνωστοποίηση οποιουδήποτε ειδικότερου λογιστικού χειρισμού που κρίνεται απαραίτητη για την ορθή κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Κάθε στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων πρέπει να παραπέμπει σε τυχόν σχετική πληροφορία των σημειώσεων.

Επίσης πρέπει να γνωστοποιούνται, αν αυτό δεν γίνεται αλλού στις οικονομικές καταστάσεις, η έδρα και η νομική μορφή της επιχείρησης, η χώρα ίδρυσης, μια περιγραφή της φύσης των εργασιών και των κυριότερων δραστηριοτήτων της, η επωνυμία της μητρικής αν πρόκειται για όμιλο επιχειρήσεων και ο αριθμός των εργαζομένων στο τέλος της χρήσης ή ο μέσος όρος κατά τη διάρκεια αυτής. (Φίλος, 2003)

Επομένως, τα ΔΛΠ απαιτούν την παρουσίαση πολύ περισσότερων πληροφοριών, από ότι απαιτούνται σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία για το Προσάρτημα.

3.6.4. ΔΛΠ 7-Καταστάσεις Ταμειακών Ροών

Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων, η οποία απεικονίζει τις ταμειακές ροές κατά τη διάρκεια της χρήσεως, ταξινομημένες κατά επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες ως ακολούθως:

- Τα ταμειακά διαθέσιμα ή ταμειακά ισοδύναμα είναι τα μετρητά ή οι καταθέσεις της επιχείρησης, οι οποίες μπορούν να αναληφθούν άμεσα, καθώς και οι βραχυπρόθεσμες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις, οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά διαθεσίμων και υπόκεινται σε ασήμαντο κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.
- Επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι οι κύριες δραστηριότητες δημιουργίας εσόδων της επιχείρησης καθώς και οι άλλες δραστηριότητες, οι οποίες δεν είναι χρηματοοικονομικές και επενδυτικές. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες μπορούν να εμφανιστούν είτε με τη χρησιμοποίηση της άμεσης μεθόδου, όπου εμφανίζονται οι ακαθάριστες πληρωμές (π.χ. προς προμηθευτές κλπ), ή με την χρήση της έμμεσης μεθόδου, με βάση την οποία το κέρδος ή η ζημία της περιόδου αναμορφώνεται με βάση τις επιδράσεις των συναλλαγών μη ταμειακής φύσεως, των δεδουλευμένων εισπράξεων ή πληρωμών, καθώς και στοιχείων εξόδων ή εσόδων που συνδέονται με επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.
- Επενδυτικές Δραστηριότητες είναι η απόκτηση και η διάθεση μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων και άλλων επενδύσεων, που δεν

συμπεριλαμβάνονται στα ταμειακά ισοδύναμα. Στις επενδυτικές δραστηριότητες θα πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά οι πληρωμές και εισπράξεις από την αγορά ή πώληση παγίων, συμμετοχών και χρεωστικών ομολόγων άλλων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων και των συμμετοχών σε θυγατρικές), καθώς και χορηγούμενες προκαταβολές και δάνεια προς τρίτους και εξοφλήσεις αυτών (πλην δανείων τα οποία χορηγούνται από πιστωτικά ιδρύματα).

- Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες είναι οι δραστηριότητες, που καταλήγουν σε μεταβολή στο μέγεθος και την συγκρότηση των ιδίων κεφαλαίων και του δανεισμού της επιχείρησης. Στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες πρέπει να εμφανίζονται χωριστά οι πληρωμές και οι εισπράξεις, που προκύπτουν από τη έκδοση ή εξαγορά μετοχών ή άλλων μέσων κεφαλαιακής συμμετοχής, από την έκδοση χρεωστικών ομολόγων, δανείων, γραμματίων κλπ.

Επίσης, το ΔΛΠ 7 ορίζει ότι οι ταμειακές ροές, οι οποίες προέρχονται από φόρους εισοδήματος, πρέπει να εμφανίζονται χωριστά μέσα στην κατηγορία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, εκτός αν μπορούν να συσχετισθούν με μία από τις δύο άλλες κατηγορίες.

Ακόμη, οι χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες, οι οποίες δεν καταλήγουν σε ταμειακές ροές (π.χ. αγορά παγίου εξοπλισμού με έκδοση δανείου, κεφαλαιοποίηση δανειακών υποχρεώσεων), δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση ταμειακών ροών αλλά θα πρέπει να γνωστοποιούνται χωριστά κατά τρόπο που να παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Θα πρέπει επίσης να γνωστοποιούνται χωριστά τα ποσά των σημαντικών ταμειακών διαθεσίμων ή ισοδυνάμων, τα οποία κατέχονται από την επιχείρηση και δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο (π.χ. χρηματικά διαθέσιμα θυγατρικής, η οποία λειτουργεί σε ξένη χώρα στην οποία υφίστανται συναλλαγματικοί περιορισμοί). (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.6.5. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (5/204/14.11.2000), οι εταιρίες οι οποίες έχουν μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, υποχρεούνται στην κατάρτιση Κατάστασης Ταμειακών Ροών, η οποία παρουσιάζει τις ταμειακές ροές ταξινομημένες κατά

λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Ο ταμειακές ροές εμφανίζονται με βάση την έμμεση μέθοδο (καθαρές ροές από πληρωμές και εισπράξεις), ενώ δεν προβλέπεται η χρησιμοποίηση της άμεσης μεθόδου (αναμόρφωση κερδών χρήσεως). (Ντζανάτος, 2008)

3.6.6. ΔΛΠ 8 Αποτελέσματα περιόδου, λογιστικά σφάλματα και αλλαγές στις λογιστικές αρχές.

Το ΔΛΠ 8 αναφέρει ότι το κέρδος ή η ζημία της χρήσεως αποτελείται από δύο στοιχεία: Το κέρδος ή τη ζημία από συνήθεις δραστηριότητες και τα έκτακτα κονδύλια.

Το κέρδος ή η ζημία από τις συνήθεις δραστηριότητες δημιουργείται από τα έσοδα ή έξοδα, τα οποία αφορούν τον τομέα εργασιών της επιχείρησης. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται ξεχωριστή αναφορά και γνωστοποίηση των εσόδων και εξόδων (π.χ. όταν συντρέχει υποτίμηση αποθεμάτων ή παγίων ή αντιλογισμός τέτοιων προβλέψεων, δαπάνες ή προβλέψεις αναδιάρθρωσης μίας επιχείρησης, διακοπή μίας εμπορικής δραστηριότητας, δικαστικός συμβιβασμός, άλλες αντίστροφες προβλέψεων κλπ.).

Έκτακτα κέρδη/ ζημίες

Τα έκτακτα κέρδη ή ζημίες εμφανίζονται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης σε ξεχωριστή γραμμή, κάτω από το λειτουργικό αποτέλεσμα και αναλύεται η φύση τους στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις. Τα έκτακτα αποτελέσματα αφορούν σε γεγονότα τα οποία είναι εξαιρετικά σπάνια, απρόβλεπτα και πέραν από κάθε επήρεια και έλεγχο. (π.χ. ζημιές από φυσικές καταστροφές ή αποποίηση/ απαλλοτρίωση περιουσιακών στοιχείων).

Αναθεώρηση λογιστικών εκτιμήσεων

Οι λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις απαιτούνται για την διενέργεια προβλέψεων (απαιτήσεων, αποθεμάτων, ωφέλιμης ζωής παγίων κλπ.). Μία λογιστική εκτίμηση μπορεί να αναθεωρηθεί μεταγενέστερα λόγω μεταβολής των συνθηκών στις οποίες βασίστηκαν οι εκτιμήσεις ή λόγω νέων πληροφοριών. Η διαφορά από την μεταβολή αυτή λογίζεται είτε στα αποτελέσματα χρήσης που γίνεται η αναθεώρηση, είτε σε μελλοντικές χρήσεις. Επίσης, συμπεριλαμβάνεται στην ίδια κατηγορία της καταστάσεως αποτελεσμάτων που υπήρχε και η προηγούμενη εκτίμηση.

Θεμελιώδη λογιστικά σφάλματα

Θεμελιώδες θεωρείται ένα λογιστικό λάθος εξαιτίας του οποίου δεν θεωρούνται αξιόπιστες οι οικονομικές καταστάσεις μίας ή περισσότερων προγενέστερων χρήσεων. Συνήθως όταν εντοπίζεται και διορθώνεται ένα σημαντικό λογιστικό λάθος σε μεταγενέστερη περίοδο, τότε η διόρθωση αυτή γίνεται δια μέσου του υπολοίπου έναρξης του λογαριασμού «Αποτελέσματα εις νέο» και επανασυντάσσονται διορθωμένες συγκριτικές καταστάσεις σα να υπήρχε η διόρθωση, εκτός εάν είναι αδύνατον να γίνει αυτό. Για τη διόρθωση αυτή απαιτείται γνωστοποίηση στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις. Εναλλακτικά επιτρέπεται, εάν το σφάλμα δεν έχει ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις, ο λογισμός της διόρθωσης του σφάλματος να γίνει στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης χωρίς ανάλογη υποχρεωτική επανασύνταξη των προηγούμενων περιόδων, οπότε απαιτείται πλήρης γνωστοποίηση στις Σημειώσεις.

Αλλαγή σε λογιστικές αρχές

Αλλαγή σε λογιστικές αρχές επιτρέπεται μόνο όταν:

1. Απαιτείται από νόμο
2. Απαιτείται από αλλαγή σε Λογιστικό Πρότυπο
3. Πρέπει να αποδοθεί ορθότερα κάποια συναλλαγή και πράξη

Η αλλαγή εφαρμόζεται αναδρομικά, δια μέσου του υπολοίπου έναρξης του λογαριασμού «Αποτέλεσμα εις νέο», και ανασυντάσσεται η συγκριτική πληροφορία των παρελθουσών χρήσεων, εφόσον είναι εφικτό, διαφορετικά λογίζεται στα αποτελέσματα χρήσης, οπότε απαιτείται σύνταξη pro-forma οικονομικών συγκριτικών καταστάσεων, ενώ απαιτείται και γνωστοποίηση στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις.

3.6.7. Ελληνικό Δίκαιο

Στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχουν σαφείς ορισμοί για τα έκτακτα έσοδα/έξοδα γιατί το ΚΛΣΤ προβλέπει ειδικούς λογαριασμούς. Επίσης, δεν υπάρχουν σαφείς οδηγίες για τη διόρθωση λογιστικών σφαλμάτων. Η διόρθωση γίνεται, συνήθως, είτε δια μέσου του υπολοίπου κερδών εις νέο, είτε δια μέσου των αποτελεσμάτων, χωρίς όμως να απαιτούνται ρητά κάποιες γνωστοποιήσεις. Ακόμη, δεν υπάρχει διάταξη για επιβολή αναδρομικής εφαρμογής ή ανασύνταξη οικονομικών

καταστάσεων. Όσον αφορά τις επιδράσεις από την αλλαγή σε λογιστικές αρχές, γίνονται στη χρήση που συμβαίνουν και απαιτείται γνωστοποίηση με σημείωση επί του ισολογισμού επί του ισολογισμού ή στο προσάρτημα. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.6.8. Διαφορές ΔΛΠ 8 και ΕΛΠ

Οι διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ ΔΛΠ 8 και ΕΛΠ είναι ότι, καταρχήν, σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 εάν γίνει εκουσίως μεταβολή στις λογιστικές πολιτικές, τότε η μεταβολή θα πρέπει να εφαρμοστεί αναδρομικά, ενώ σύμφωνα με τα ΕΛΠ η μεταβολή δεν εφαρμόζεται αναδρομικά.

Όσον αφορά τις λογιστικές εκτιμήσεις στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχει σαφής ορισμός και η επίδραση της μεταβολής μίας λογιστικής εκτίμησης μπορεί να καταχωρηθεί μόνο στα Αποτελέσματα Χρήσεως (αναλόγως αν αφορά μόνο την χρήση που έγινε η μεταβολή ή και μεταγενέστερες). Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 εκτός από την καταχώρηση στα Αποτελέσματα Χρήσεως, εάν η επίδραση μεταβολής μίας λογιστικής εκτίμησης αφορά στοιχείο της καθαρής θέσης τότε καταχωρείται στην Καθαρή Θέση.

Τέλος, η Ελληνική Νομοθεσία δεν αντιμετωπίζει τα λάθη προγενέστερων περιόδων, εκτός από τις διαφορές στο φόρο εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων, όπου προβλέπεται η τήρηση σχετικού λογαριασμού. (Σακέλλης, 2005)

3.6.9. ΔΛΠ 10- Γεγονότα Μεταγενέστερα της Ημερομηνίας σύνταξης του Ισολογισμού.

Το ΔΛΠ 10 ορίζει ως γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας του Ισολογισμού, τα γεγονότα εκείνα τα οποία επέρχονται μεταξύ της ημερομηνίας κλεισίματος του Ισολογισμού και της ημερομηνίας κατά την οποία εγκρίνονται οι οικονομικές καταστάσεις για δημοσίευση. Τα γεγονότα αυτά μπορεί να είναι διορθωτικά (παρέχουν απόδειξη των συνθηκών που υπήρχαν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού) ή μη διορθωτικά (ενδεικτικά συνθηκών τα οποία προέκυψαν μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού). Η επιχείρηση θα πρέπει να αναμορφώνει τις οικονομικές τις καταστάσεις για μεταγενέστερα της ημερομηνίας του Ισολογισμού γεγονότα τα οποία παρέχουν απόδειξη ότι προϋπήρχαν της ημερομηνίας του Ισολογισμού. Αντίθετα δεν θα πρέπει να αναμορφώνονται οι οικονομικές καταστάσεις για γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας κλεισίματος του

Ισολογισμού, επειδή εν αφορούν τις συνθήκες που υπήρχαν την ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού.

Το ΔΛΠ 10 καθορίζει, επίσης, το λογιστικό χειρισμό, καθώς και τις πληροφορίες που θα πρέπει να παρέχει μία επιχείρηση ως προς τη διανομή μερισμάτων. Αν τα μερίσματα προς κατόχους τίτλων προτείνονται ή ανακοινώνονται μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού, η επιχείρηση δεν θα πρέπει να τα καταχωρεί ως υποχρέωση κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Τα μερίσματα αυτά θα πρέπει να γνωστοποιούνται (σύμφωνα με το ΔΛΠ 1) είτε στον Ισολογισμό σαν διάθεση μέσα στα στοιχεία της καθαρής θέσης ή στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

Επίσης αν η Διοίκηση μιας εταιρίας προτίθεται μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού να ρευστοποιήσει την επιχείρηση είτε να παύσει την λειτουργία της ή δεν έχει άλλη εναλλακτική πραγματική λύση από το να πράξει τα παραπάνω, οι οικονομικές καταστάσεις δεν θα πρέπει να καταρτίζονται με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητάς της (going concern). Απαιτείται γνωστοποίηση (ΔΛΠ 1) αν οι οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν καταρτιστεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας της επιχείρησης, ή η Διοίκηση είναι ενήμερη για ουσιώδεις αβεβαιότητες οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητα της επιχείρησης να εξακολουθήσει τις δραστηριότητές της.

Θα πρέπει επιπρόσθετα να γνωστοποιείται από την επιχείρηση η ημερομηνία της έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων καθώς και το ποιος έδωσε αυτήν την έγκριση. Σε περίπτωση που οι ιδιοκτήτες της επιχείρησης ή άλλοι έχουν την δυνατότητα τροποποίησης των οικονομικών καταστάσεων μετά την έκδοσή τους το γεγονός αυτό θα πρέπει να γνωστοποιείται.

Τέλος, αν μία επιχείρηση λαμβάνει πληροφορίες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού σχετικά με συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αυτή, θα πρέπει να ενημερώνονται αντίστοιχα οι γνωστοποιήσεις που σχετίζονται με τις πληροφορίες αυτές. (Σακέλλης, 2005)

3.6.10. Ελληνικό Δίκαιο

Στο Ελληνικό Δίκαιο αναφέρεται ότι τα μερίσματα αναγνωρίζονται και καταχωρούνται όταν εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας και χωρίς την τελική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Η αναγνώριση του

μερίσματος ως υποχρέωση αναγνωρίζεται χωρίς να χρειάζεται να εγκριθούν. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.6.11. Διαφορές ΔΛΠ 10 και ΕΛΠ

Στο Ελληνικό Δίκαιο δεν υπάρχουν σαφείς κανόνες διάκρισης και οδηγίες για τη λογιστική αντιμετώπιση γεγονότων μεταγενέστερων της ημερομηνίας του Ισολογισμού, ούτε και καθορίζεται ποια είναι η περίοδος μεταγενέστερη του Ισολογισμού.

Σχετικά με τα μερίσματα, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, καταχωρούνται σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία σε κάθε περίπτωση ως υποχρέωση, εκτός αν προορίζονται για αύξηση του Κεφαλαίου οπότε καταχωρούνται στην Καθαρή Θέση. Αντιθέτως, κατά το ΔΛΠ 10 μόνο τα μερίσματα πληρωτέα που ανακοινώνονται πριν την ημερομηνία του Ισολογισμού καταχωρούνται ως υποχρέωση, ενώ εάν γνωστοποιούνται μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού τότε καταχωρούνται είτε στην Καθαρή Θέση, είτε στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις.

Για την καλύτερη κατά την οποία συντρέχει λόγος να μην καταρτιστούν οι οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, η Ελληνική Νομοθεσία δεν απαιτεί κάποια γνωστοποίηση, παρά μόνο οι ελεγκτές ενδεχομένως να προβούν σε σχετική παρατήρηση στο Πιστοποιητικό Ελέγχου. (Σακέλλης, 2005).

3.6.12. ΔΛΠ 14- Παροχή πληροφόρησης ανά τμήμα επιχείρησης

Το ΔΛΠ 14 προβλέπει ότι κάθε εισηγμένη επιχείρηση που έχει περισσότερους από έναν επιχειρησιακούς τομείς (business segments) ή γεωγραφικούς τομείς δράσης, πρέπει να δείχνει αναλυτικά τα αποτελέσματα ανά τομέα (και ανά γεωγραφική περιοχή) καθώς επίσης το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που αντιστοιχούν στα τμήματα αυτά.

Το επίπεδο σημαντικότητας για τη δημιουργία τμήματος είναι 10% επί του συνόλου. Επίσης, όλα τα τμήματα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσα με το 75% των συνολικών εσόδων της εταιρείας.

Η κατά τομέα πληροφόρηση πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν για την κατάρτιση και παρουσίαση των λογιστικών καταστάσεων της επιχείρησης. ακόμη, τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται από κοινού από δύο ή περισσότερους τομείς πρέπει να

κατανέμονται στους τομείς, μόνο αν τα σχετικά έσοδα και έξοδά τους κατανέμονται επίσης σε αυτούς τους τομείς. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.6.13. Ελληνικό Δίκαιο

Στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχει αντίστοιχη υποχρέωση. Ωστόσο, η έννοια του επιχειρησιακού τομέα (κλάδου) αποκτά σημασία από φορολογική άποψη αφενός στον προσδιορισμό της έννοιας της «μεταβίβασης επιχείρησης» λόγω πώλησης, για σκοπούς επιβολής του φόρου υπεραξίας 20% που προσδιορίζεται στο άρθρο 13 παρ. 1 του ΚΦΕ, αφετέρου στο πλαίσιο των φορολογικών νόμων που διέπουν μετασχηματισμούς, οι οποίοι προβλέπεται ότι εφαρμόζονται και επί ‘‘απόσχισης κλάδου’’.

Τέλος, κατά την Ελληνική Νομοθεσία το μόνο που απαιτείται είναι ελάχιστες γνωστοποιήσεις αναφερόμενες μόνο στις πωλήσεις. (Σακέλλης, 2005).

3.6.14. ΔΛΠ 33-Κέρδη ανά μετοχή

Το ΔΛΠ 33, εφαρμόζεται σε όλες τις εταιρίες οι οποίες έχουν κοινές μετοχές ή τίτλους μετατρέψιμους σε κοινές μετοχές δημόσια διαπραγματεύσιμες, καθώς και από επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται στην διαδικασία έκδοσης κοινών μετοχών σε χρηματιστήρια. Τα ποσά που συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή είναι το καθαρό κέρδος ή ζημία που αναλογεί στους μετόχους κοινών μετοχών, μετά την αφαίρεση μερισμάτων των προνομιούχων μετοχών.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να παρουσιάζουν τόσο τα βασικά κέρδη ανά μετοχή όσο και τα μειωμένα (diluted earnings per share), κέρδη ανά μετοχή. Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα κέρδη ή τις ζημίες της χρήσεως που αναλογούν τους κατόχους κοινών μετοχών με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά την διάρκεια της χρήσεως. Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη την επήρεια, που θα είχε η εξάσκηση συμβολαίων ή δικαιωμάτων έκδοσης κοινών μετοχών ή μετατροπής σε κοινές μετοχές ή στην έκδοση κοινών μετοχών, τα οποία μοιράζονται στα κέρδη της εταιρίας.

Η επιχείρηση θα πρέπει να παρουσιάζει τα βασικά και τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή στην κατάσταση των αποτελεσμάτων για κάθε κατηγορία κοινών μετοχών, που έχει διαφορετικό δικαίωμα στην διανομή των καθαρών κερδών της χρήσεως.

Η επιχείρηση θα πρέπει να γνωστοποιεί τον αριθμητή και παρανομαστή του υπολογισμού τόσο των κοινών κερδών ανά μετοχή, όσο και των μειωμένων κερδών ανά μετοχή. (Grant Thornton, 2006).

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχει τίποτα σχετικό με το ανωτέρω πρότυπο.

3.6.15. ΔΛΠ 34 – Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις

Το ΔΛΠ 34 ορίζει ως **Ενδιάμεση Περίοδο**, μια περίοδο οικονομικής εκθέσεως μικρότερη από ένα πλήρες οικονομικό έτος και ως **Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση**, μία οικονομική έκθεση που περιέχει είτε μία πλήρη σειρά οικονομικών καταστάσεων (ΔΛΠ 1), είτε μια σειρά συνοπτικών οικονομικών καταστάσεων για μία ενδιάμεση περίοδο (όπως ορίζεται σε αυτό το Πρότυπο).

Ελάχιστα συνθετικά στοιχεία μιας ενδιάμεσης οικονομικής εκθέσεως, σύμφωνα με το ΔΛΠ 34 είναι:

1. Συνοπτικός Ισολογισμός
2. Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων
3. Συνοπτική Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων
4. Συνοπτική Κατάσταση Ταμειακών Ροών
5. Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις

Αν μια επιχείρηση, σε μια ενδιάμεση περίοδο, δημοσιεύσει μια πλήρη σειρά οικονομικών καταστάσεων, κάτι που δεν απαγορεύει το πρότυπο αυτό, τότε πρέπει να ανταποκρίνεται με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 1.

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις των συνοπτικών οικονομικών καταστάσεων πρέπει κατ' ελάχιστον να περιέχουν δήλωση ότι οι λογιστικές αρχές που ακολουθήθηκαν, δεν έχουν μεταβληθεί, καθώς επίσης και αναφορά σε σημαντικά γεγονότα που επηρέασαν ή πρόκειται να επηρεάσουν την οικονομική θέση της εταιρείας. Στην περίπτωση μεταβολών των λογιστικών αρχών και μεθόδων, θα πρέπει να επαναδιατυπώνονται οι αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης περιόδου, όπως καθορίζει το ΔΛΠ 8.

Τέλος, η παρουσίαση των στοιχείων των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται πάντα συγκριτικά με τα κονδύλια της προηγούμενης αντίστοιχης περιόδου. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002).

3.6.16. Ελληνικό Δίκαιο

Οι επιχειρήσεις πρέπει να συντάσσουν ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, τουλάχιστον για το εξάμηνο της χρήσης, και μάλιστα για τις εισηγμένες ορίζεται πως θα πρέπει να είναι ελεγμένες από ορκωτούς ελεγκτές. Οι καταστάσεις αυτές θα πρέπει να περιέχουν σε συνοπτική μορφή, Ισολογισμό και Κατάσταση αποτελεσμάτων για την περίοδο με βάση συγκεκριμένο υπόδειγμα που προβλέπεται από το ΠΔ 360/98. (Σακέλλης, 2005).

3.6.17. Η επίδραση των ΔΛΠ 1, 7, 8, 10, 14, 33, 34 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.

Τα ίδια κεφάλαια των εταιρειών σύμφωνα με την Grant Thornton (2007) ενισχύθηκαν κατά 22%. Η ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων των εταιρειών οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις κεφαλαίου (€6.502 εκατ.) και στα θετικά αποτελέσματα που πέτυχαν οι εταιρείες για τη χρήση 2007 (€5.345 εκατ.).

Οι λειτουργικές ταμειακές ροές για τη χρήση 2007 παρουσιάζονται θετικές (€ 5.903 εκατ.). Οι επενδυτικές ταμειακές ροές παρουσίασαν εκροή € 12.604 εκατ., ενώ το γεγονός των θετικών χρηματοδοτικών ταμειακών ροών (€ 8.844 εκατ.) συμβάλει στη δημιουργία συνολικά θετικών καθαρών ταμειακών ροών ποσού € 2.158 εκατ..

Επίσης 21 εταιρείες στο σύνολο του Χ.Α.Α. (εκτός Τραπεζών) είχαν παροχές βασιζόμενες σε συμμετοχικούς τίτλους. Η συνολική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων χρήσης από παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ανήλθε σε ποσό € 11 εκατ..

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το 15% των ιδίων κεφαλαίων και το 6% του συνόλου του ενεργητικού στο Χ.Α.Α. εταιρειών (εκτός Τραπεζών).

Το 10% των εταιρειών του συνόλου του Χ.Α.Α (εκτός Τραπεζών) εφάρμοσαν το ΔΠΧΠ 5 εκ των οποίων το 88% παρέχει επαρκείς γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το πρότυπο. Από την άλλη το ΔΠΧΠ 7 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στις ετήσιες Οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2007 και στην πλειονότητά τους οι εταιρείες δεν έδωσαν επαρκείς γνωστοποιήσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου.

Τέλος στο σύνολο των εταιρειών (εκτός Τραπεζών) οι καθυστερημένες αλλά όχι απομειωμένες απαιτήσεις ανήλθαν σε € 1.969 εκατ. και η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων από φόρους εισοδήματος το 2007 αυξήθηκε κατά 35% με τον θεωρητικό συντελεστή φόρου να προσδιορίζεται σε 22%.

3.7. ΕΣΟΔΑ

3.7.1. ΔΛΠ 18 Έσοδα

Το Πρότυπο αυτό πρέπει να εφαρμόζεται για τη παρακολούθηση των εσόδων που προκύπτουν από:

- πώληση αγαθών
- παροχή υπηρεσιών
- χρησιμοποίηση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης από τρίτους, τα οποία αποφέρουν τόκους, δικαιώματα εκμετάλλευσης και μερίσματα.

Το ΔΛΠ 18 δεν εξετάσει έσοδα που προκύπτουν από: Συμβάσεις κατασκευής έργων (ΔΛΠ 11), μισθωτήρια συμβόλαια (ΔΛΠ 17), μερίσματα από επενδύσεις που παρακολουθούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης (ΔΛΠ 28), ασφαλιστήρια συμβόλαια ασφαλιστικών επιχειρήσεων και μεταβολές στην πραγματική αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή από την πώλησή τους.

Έσοδο σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 είναι η μικτή (ακαθάριστη) εισροή οικονομικών οφελών στη διάρκεια της χρήσης, η οποία προκύπτει από τις συνήθεις δραστηριότητες μιας επιχειρήσεως και οδηγεί σε αύξηση των Ιδίων Κεφαλαίων (δεν περιλαμβάνονται εισφορές κεφαλαίου από τους μετόχους ή εταίρους). Επίσης, ορίζει ως Πραγματική αξία το ποσό με το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να ανταλλαχθεί, ή μια υποχρέωση να διακανονιστεί, μεταξύ μερών που έχουν πλήρη γνώση των στοιχείων μιας αντικειμενικής συναλλαγής. Ενώ, δεν θεωρούνται έσοδο μια πράξη ανταλλαγής αγαθών ή υπηρεσιών ισόποσων και ίδιας φύσης. (Grant Thornton, 2006 Α')

Αποτίμηση του εσόδου

Το έσοδο πρέπει να αποτιμάται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ή εισπρακτέου ανταλλάγματος.

Όταν ο διακανονισμός συνιστά στην ουσία παροχή πιστώσεως, η εύλογη αξία του ανταλλάγματος προσδιορίζεται με προεξόφληση όλων των μελλοντικών εισπράξεων εφαρμόζοντας ένα τεκμαρτό επιτόκιο. Η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και του ονομαστικού ποσού καταχωρείται ως έσοδο τόκου.

Πώληση αγαθών

Το έσοδο από πώληση αγαθών πρέπει να λογίζεται όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Η επιχείρηση έχει μεταβιβάσει στον αγοραστή τους ονομαστικούς κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα των αγαθών.
2. Η επιχείρηση δεν σχετίζεται με την κυριότητα των πωλούμενων αγαθών.
3. Το ποσό του εσόδου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
4. Τα οικονομικά οφέλη πιθανολογείται ότι θα εισρεύσουν στην επιχείρηση.
5. Τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν για την συναλλαγή μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.

Παροχή υπηρεσιών

Η καταχώριση του εσόδου που σχετίζεται με την παροχή υπηρεσιών, πρέπει να γίνεται με βάση τα στάδια ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Όταν παράλληλα τηρούνται οι προϋποθέσεις τα αξιόπιστης εκτίμησης του εσόδου και των αντίστοιχων δαπανών. Η επιχείρηση πρέπει παράλληλα να εφαρμόζει μια αξιόπιστη μέθοδο εκτίμησης του σταδίου ολοκλήρωσης της συναλλαγής και να αναμένει αξιόπιστα τα οικονομικά οφέλη που θα εισρεύσουν στην επιχείρηση.

Τόκοι, δικαιώματα και μερίσματα

Τα ανωτέρω έσοδα πρέπει να λογίζονται με βάση τους ακόλουθους κανόνες:

- Οι τόκοι πρέπει να λογίζονται βάσει μιας χρονικής αναλογίας σύμφωνα με την πραγματική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου.
- Τα δικαιώματα θα αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων/ εξόδων, ανάλογα με το ουσιαστικό μέρος της σχετικής σύμβασης
- Τα μερίσματα θα αναγνωρίζονται, όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης τους από τους μετόχους.

Η επιχείρηση οφείλει να γνωστοποιεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 τις λογιστικές μεθόδους που εφαρμόζει για την καταχώριση των εσόδων καθώς επίσης και του τρόπου προσδιορισμού του σταδίου ολοκλήρωσης των συναλλαγών που αφορούν σε παροχή υπηρεσιών. (Grant Thornton, 2006 Α').

3.7.2. Ελληνικό Δίκαιο

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία τα έσοδα προέρχονται, κυρίως, από τις εξής δραστηριότητες της επιχείρησης:

- Πωλήσεις εμπορευμάτων και προϊόντων
- Πωλήσεις υπηρεσιών
- Επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις, εκτός εκείνων που χορηγούνται για κτήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων
- Επενδύσεις των διαθέσιμων κεφαλαίων της επιχείρησης.

Επίσης, ως Έσοδο ορίζεται η εκφρασμένη σε χρηματικές μονάδες αγοραστική δύναμη που αποκτάται, άμεσα ή έμμεσα, από τη δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας. Ακόμη, βάσει της ελληνικής πρακτικής, γίνεται εγγραφή στα βιβλία για πράξεις ανταλλαγής αγαθών και υπηρεσιών. (Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, 2002)

3.7.3. Διαφορές ΔΛΠ 18 και ΕΛΠ

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία το αντίτιμο της πώλησης είναι έσοδο από τη στιγμή που η πώληση θεωρείται πραγματοποιημένη ενώ στο ΔΛΠ 18 για να καταχωρηθεί το έσοδο από πώληση αγαθών θα πρέπει να ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέραμε προηγουμένως. Σχετικά με τα έσοδα από τόκους, κατά το ΔΛΠ 18 οι τόκοι καταχωρούνται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου και υπολογίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, ενώ στα ΕΛΠ τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου αλλά δεν υπολογίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Όσον αφορά, τέλος, τα μερίσματα, το ΔΛΠ 18 ορίζει ότι όταν διανέμονται μερίσματα από τα προ της απόκτησης των μετοχών καθαρά κέρδη, τα μερίσματα αυτά μειώνουν το κόστος αγοράς των μετοχών. Ενώ, κατά το Ν. 2190/1920 σε κάθε περίπτωση τα μερίσματα συνιστούν έσοδα, έστω και αν προέρχονται από κέρδη που έχουν πραγματοποιηθεί από τη διανέμουσα εταιρία πριν την απόκτηση των μετοχών από το μέτοχο. (Σακέλλης, 2005).

3.7.4. Η επίδραση του ΔΛΠ 18 στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α.Α.

Ο κύκλος εργασιών παρουσίασε αύξηση 12% το 2007 σε σχέση με το προηγούμενο έτος και τα βασικά κέρδη ανά μετοχή ανήλθαν σε € 0,24 παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 9%.

Αύξηση επίσης εμφανίζουν, της τάξης του 16%, οι πελάτες και οι λοιπές εμπορικές απαιτήσεις σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τέλος οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων ανέρχονται στο 11% του συνόλου των εμπορικών απαιτήσεων για τη χρήση του 2007.(Grant Thornton, 2007).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

4.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΕΤΑΙΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό περιβάλλον οι ελληνικές επιχειρήσεις κατάφεραν να ενισχύσουν τα χρηματοοικονομικά μεγέθη τους και να βελτιώσουν τα αποτελέσματά τους. Μέσα από τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τις πληροφορίες οι οποίες εμπεριέχονται σε αυτές, οι χρήστες μπορούν να κατανοήσουν τους παράγοντες που συνετέλεσαν στη βελτίωση των οικονομικών μεγεθών των εταιρειών.

Το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. στο σύνολό τους εφαρμόζουν ορθά τα ΔΛΠ και προσαρμόζονται επιτυχώς στις αυξημένες ανάγκες πληροφόρησης. Η ποιότητα των γνωστοποιούμενων πληροφοριών βελτιώνεται με την πάροδο του χρόνου, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την επαρκή εφαρμογή ειδικών προτύπων, όπως είναι οι παροχές σε συμμετοχικούς κύκλους και οι διακοπείσες επιχειρηματικές δραστηριότητες, καθώς και από τη βελτιούμενη πληροφόρηση σε ζητήματα που σχετίζονται με τον υπολογισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας και τη χρήση των εύλογων αξιών. Θετικά συμπεράσματα προκύπτουν επίσης από γεγονότα όπως η αύξηση των προβλέψεων στο σύνολο των εισηγμένων στο Χ.Α.Α., η βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης στα στοιχεία της Κατάστασης Ταμειακών Ροών, η πληροφόρηση σε σχέση με τα βασικά και τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή.

Παράλληλα όμως δεν θα πρέπει να αγνοούμε τα προβλήματα που υπάρχουν και σχετίζονται με την γνωστοποίηση πληροφοριών για τα χρηματοοικονομικά μέσα και την αντιστάθμιση κινδύνων καθώς και με τη γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με την υπεραξία από την ενοποίηση επιχειρήσεων.

Συνεπώς παρά τη συνεχή βελτίωση δεν θα πρέπει να αγνοούμε και τα προβλήματα που παρουσιάζονται. Ο βασικός στόχος των ΔΛΠ είναι η παροχή πληροφοριών που θα επιτρέπει στους χρήστες να κατανοήσουν την χρηματοοικονομική θέση, την απόδοση και τις ταμειακές ροές των εταιρειών. Η απουσία πληροφοριών ουσιαστικά μπορεί να δώσει μια στρεβλή εικόνα, η οποία θα οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα.

Μια εμπειρική έρευνα θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της εφαρμογής των ΔΛΠ. Ειδικότερα, μπορεί να εξεταστεί το πληροφοριακό περιεχόμενο των λογιστικών μεγεθών για την χρηματιστηριακή αξία των επιχειρήσεων πριν και μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ. Μια από τις σημαντικότερες αλλαγές των ΔΛΠ είναι η εισαγωγή της αρχής της εύλογης αξίας, η οποία έχει ως σκοπό την παρουσίαση λογιστικών μεγεθών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, τα οποία είναι περισσότερα σχετικά με την εσωτερική αξία της επιχείρησης. Η έρευνα θα δώσει σημαντικά στοιχεία για το εάν η αλλαγή στη μέθοδο αποτίμησης και ειδικότερα η εισαγωγή της αρχής της εύλογης αξίας, είχε τελικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα, δηλαδή την αύξηση τις σχετικότητας των λογιστικών μεγεθών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης- I.F.R.S.: αναλυτική παρουσίαση, Β΄ Έκδοση Συμπληρωμένη, Αθήνα 2006, Τόμος Α΄.
- Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης- I.F.R.S.: αναλυτική παρουσίαση”, Β΄ Έκδοση Συμπληρωμένη, Αθήνα 2006, Τόμος Β΄.
- Γεωργίου Άθως, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 2003.
- Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.), Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα Έκδοση 2007.
- Καββαδίας Σπ. Λεωνίδας, Εισαγωγή στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Irirotiki Software & Publications s.a, Αθήνα 2003.
- Ντζανάτος Δημήτριος, Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα ελληνικά, Εκδόσεις Καστανιώτης, Αθήνα 2008.
- Σακέλλης Ι. Εμμανουήλ, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα-Ανάλυση και Εφαρμογή σε συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την Εμπορική και Φορολογική Νομοθεσία, Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2002.
- Σακέλλης Ι. Εμμανουήλ, Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων που Προβλέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με βάση το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2005.
- Φίλος Λ. Ιωάννης, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα-Οδηγός Πρώτης Εφαρμογής, Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ, Αθήνα 2003.
- Σύνδεσμος Ελλήνων Οικονομικών Διευθυντών, “Κυριότερες Διαφορές Μεταξύ των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και Ελληνικών Λογιστικών Αρχών”, Ιανουάριος 2002.

Αγγλική

- Barth M. E., Beaver W. H. and Landsman W. R., (2002), “The Relevance of the Value Relevance Literature for Financial Accounting Standard Setting: Another View”, *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 31, pp.77-104.
- Barth M. , (1991), “Relative Measurement Errors among Alternative Pension Asset and Liability Measures”, *The Accounting Review*, Vol. 66, No.3, pp. 433-463.
- Barth M., Landsman W. and Lang M., (2005) “International Accounting Standards and Accounting Quality”, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=688041>.
- Black F., (1993), “Choosing Accounting Rules”, *Accounting Horizons*, Vol. 7, pp.1-17.
- Collins D., Maydew E. and Weiss I., (1997), “Changes in the Value-relevance of Earning and Book Values over the Past Forty Years”, *Journal of Accounting and Economics*, Vol.24, pp.39-67.
- Cordeiro R., Couto G. and Silva F., (2007), “Measuring the Impact of International Financial Reporting Standards (IFRS) in Firm Reporting: The Case of Portugal”, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=969972> .
- Deloitte and Touche, 2003, “Use of IFRS for Reporting by Domestic Listed Companies by Country”. IAS plus website: www.iasplus.com .
- Feltham G. and Ohlson J., (1995), “Valuation and Clean Surplus Accounting for Operating and Financial Activities”, *Contemporary Accounting Research*, Vol.11, No.2, pp.689-731.
- Grant Thornton, 2008, “Επιπτώσεις εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρείες για τη χρήση 2007”.
- Hung Mingyi and Subramanyam K. R., 2004, “Financial Statement Effects of Adopting International Accounting Standards: The Case of Germany”, *Review of Accounting Studies*, Forthcoming. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=622921>
- Lew J.-F., (2005), “The Trend of International Accounting Harmonization”, *Journal of Applied Management and Entrepreneurship*, Vol.10, No.1, pp. 126-138.

- Petreski M., (2006), “The Impact of International Accounting Standards on Firms”, AAA 2006 Financial Accounting and Reporting Section (FARS) Meeting Paper, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=901301>
- Street D. L., (2003), “GAAP Convergence 2002”, BDO, Deloitte Touche Tomatsu, Ernst & Young, Grant Thornton and PricewaterhouseCoopers
- Whittington G., (2005), “The adoption of International Accounting Standards in the European Union”, *Europeans Accounting Review*, Vol.14, No.1, pp. 127-153.

Ιστοσελίδες

- www.ase.gr
- www.fasb.org
- www.iasb.org
- www.kathimerini.gr
- www.naftemporiki.gr
- www.taxheaven.gr